Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

серлало

СОВЕТСКИ СОЮЗАКОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 23 июль, 1974 шу. • № 88 (5379). • Мах 2 кеп.

Дика хьийкъад вайцига баьцадаараши соми. Уж ханнахьеи дикеи чаккдахара лоархIамеи бехктокхамеи декхараш хьалхашка латт нийслагIча пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера Нохч-ГIалгIай «Консервплодоовощ» производственни объединене предприятей коллективашта. Укх кердача сезонагIа ханнахьа хьачу а нийца чакхдаха деза цар 60470 тонн баьцадаараши 18520 тонн соми. Цу гIулакха мел эшаш йоля торонаши хьалаши долаш да республикерча консервни предприятешка. Царех бизза пайда а эцаш кердача сезонагIа арахеца езаш я 130 миллион условни банка консерваш, сокаш, компоташ, томат, кхыйола продукци.

Укх шера дика къахьегаш ба Ассиновски консервни завода болхлой. Дика, сиха чакхдоах цар баьцадаараши соми. Объединене предприятешта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг а йоаккхаш товарни продукци арахецарех из маьхала яккхарех хьалхарча ах шера план толамца кхоачашъяьй завода коллективо. ДIададахача шера хьалхарча ах шера маьхала яьккхачул 453 эзар сома маьха дукхагIа продукци маьхала а йоаккхаш, пятилетка къоастамбеча шера ялх бетта заданел совгIа маьхала яьккхай 139 эзар сома продукци. Ах шера планал совгIа арахийцай 383 эзар условни банка консерваш. Соахка хьалхарча ах шера арахийцачул 3281 эзар условни банка дукхагIа товарни продукци арахийцай цо укх шера цу юкъа. Ханнахьа кийч а яь шоай болх кердача сезонагIа биззача низаца дIаболабаьб завода ерригача цехаша.

Кердача сезонах паччахьалкхен плани тIанийца социалистически декхараши кхоачашдеча завода коллективо иштта къахьегама толамаш дахара керттера бахьан да предприятей кулгалхоша, партийнии профсоюзнии организацеша цун къахьегам кхетамца вIаштIехьбаккхар. Баьцадаараши соми чаккбаккхара мел эшаргбола болхлой ханнахьа кийчбир. Бедал хьачуэца болабеннача хьалхарча дийнахье денз биззача низаца болх байт производственни мощносташка, оборудованега. Предприяте хьачукхаьча сом, баьцадаараш, ханнахьа, хьем ца беш чакхдоах. Цудухьа производственни заданеш тIехкхоачашъярал совгIа дикеи тIехдикеи мара хилац арахеца продукци. ТIанийца социалистически декхараш мишта кхоачашду хьожаш хадданза тIахьожам лоаттабу партийни, профсоюзни организацеша.

КОНСЕРВЩИКИЙ СИЙЛЕН ДЕКХАР

«Консервплодоовощ» производственни объединенерча предприятеех цу цхьан заводо мара кхоачашъяьяц ах шера плани тIанийца социалистически декхараши. Цудухьа кхо миллион условни банка тайп-тайпара продукци дIа ца луш паччахьалкхен декхар тIадисад объединенена. Кердача сезонах къаьстта шоай болх эсала вIаштIехьбаьккхаб Грозненски Октябрьски консервни заводаша. Октябрьски консервни завода коллективо планагIа йоагIачул 1,6 миллион условни банка кIезигагIа арахийцай товарни продукци, хIаьта цхьа миллион условни банка консерваш паччахьалкхен декхар тIадисад Грозненски консервни завода коллективана. Иштта цар болх кердача сезонагIа эсала лелаш хилара керттера бахьан да цар шоай резерваех бизза пайда ца эцар. Шоашта эшаргбола болхлой ханнахьа кийч а бах юххьанца денз биззача низаца дIаболабаьбац болх. Цехашта, сменашта, бригадашта юкъе социалистически яхь йоаржаелга дика вIаштIехьдаькхадац. Социалистически яхьа керда формаш производствана юкъеккухьилга эсала лел. Паччахьалкхен плани тIанийца социалистически декхараши толамца кхоачашдара тIалатта бехктокхам дIабовзийтабац хIара цеха, участка коллективана, берригача болхлошта.

Ханнахьеи ца талхийташи баьцадаараши соми хьачу а эцаш уж чакхдахара пятилетка диълагIча шера плани тIанийца социалистически декхараши тIехкхоачаш ца деш цхьаккха предприяти хила йиш яц. Колхозашкареи совхозашкареи хьакхаьча баьцадаараш, сом чакх ца боаккхаш кIезига лаьттача талх, царех арахеца продукци дика хилац. Уж санна дола гIулакхаш ца нийсдалийтара консервни предприятей кулгалхой декхарийла ба ерriга къахьегамеи материальнии ресурсаш оарцагIъяха.

Колхозашкеи совхозашкеи дика хьийкъа соми баьцадаараши ханнахьа чу ца нийцача укх шера каст-каста догIаш хилар бахьан долаш талха тарлу. Цудухьа оттаьча графиках хьачу а эцаш ханнахьеи дикеи баьцадаараши соми чакхбаха декхарийла я хIара завода коллектив. ЦIендаь дIадаккха деза брак йолаш продукци арахецилга. Укх шера плани тIанийца социалистически декхараши толамца кхоачашдара тIаерзаяь хила еза хIаране уйла.

Кердача сезонагIа хIара предприяте болх дика дIабахийтар, ханнахьа чакхъяккха еза бедал хьатIаозар дукхача даькъе тийша да автотранспортни предприятеех. Яьча договорехи оттаьча графикехи консервни заводашта мэшша транспорт дIахеца декхарийла я транспортни организацеш.

Пятилетка къоастамбеча шера плани тIанийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдара консервни завода цехашта, сменашта, бригадашта юкъе социалистически яхь йоаржаелга вIаштIехьдаккха деза профсоюзни организацеша. Яхье баьннараша даьхача толамий итогаш а еш, хьалхаьаттарий опыт массанена дIайовзийта еза цар. Нийслу кхоачамбоацараш дIададахара оарцагIбаха беза берriга болхлой. Кердача сезонах хьалхашка латта бехктокхаме декхараши паччахьалкхен плани кхоачаш ца еш цхьаккха предприятеи хила йиш яц.

ТОЛАМЕ ПОЛЕТ ЧАКХЪЯККХАРЦА!

«Салют-3» яхача Iилма орбитальни станцеи «Союз-14» яхача транспортни кемаи полет кийчъеш а кхоачашъеш а дакъа лаьцача Iилмахошка, конструкторашка, инженерашка, техникашка, болхлошка, ерригача коллективашка, организацешка, советски космонавташка новкъосташка Попович Павел Романовичага, Артюхин Юрий Петровичага

Деза новкъостий!

Космически аре тахкара программага хьежжа Советски Союзе Лаьттан юхерча орбита тIа яьккхар «Салют-3» яха Iилма станци, цул тIехьагIа урагIдахийтар «Союз-14» яха транспортни кема, кема командир Советски Союза Турпал, СССР летчик-космонавт полковник П. Р. Поповичи, бортинженер подполковник-инженер Ю. П. Артюхини юкъе волча экипажаца. Кема экипажо хьахеттар «Салют-3» яха Iилма орбитальни станци, цул тIехьагIа цу чу шоаш дIачубаьлча цар кхоачашъяьй Iилма-технически медико-биологически тохкамий а экспериментий а йоккха программа. Балхий программа чакхъяьккхачул тIехьагIа. «Союз-14» яха транспортни кема «Салют-3» яхача станцех хьакъоастадир, Советски Союза йиллача районе маьрша Iо а лоссадаьд. «Салют-3» яха станци автономни режимагIа дIахо никъ беш я.

Цу тайпара, советски Iилмо, технико, турпалча космонавташа космически аре караерзаеш кхы цхьаькха а лоархIаме гIа баьккхаб Iилма орбитальни станцеши транспортни кемаши хьадаро космос йовзараи хьакхаьчача результатех практически пайда эцараи царга гIулакхаш дайтара шерра перспективаш хьаелла.

Вай ханара космически техника хьае кийчъярна а хьаярца а, партеи правительстваи оттадаь декхараш кхоачашдарца оаш доагIаш дола дакъа лоац нийслагIча пятилетка заданеш, КПСС XXIV съездо белгалъяьха коммунизм хьалъяра геттара йоккхий планаш кхоачашъеш советски халкъо ше кхо ца деш хьегача къина юкъе.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дег тIара даькъал дувц шо, деза новкъостий Попович Павел Романовичи Артюхин Юрий Петровичи, оаш космически полет толамца чакхъяккхарца.

ЧIоагIа даькъала бувц «Салют-3» яхача Iилма орбитальни станцеи «Союз-14» яхача транспортни кемаи космически полет кийчъеш а кхоачашъеш а дакъа лаьца Iилмахой, конструктораш, инженераш, техникаш, болхлой, ерriга коллективаши организацеши.

Л. БРЕЖНЕВ. Н. ПОДГОРНЫЙ. А. КОСЫГИН.

КПСС Центральни Комитетага, СССР Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР Министрий Советага

ДIахойт оаха:

1974 шера 19 июле «Союз-14» яхача транспортни кема полет чакхъяьккхачули «Салют-3» яхача Iилма орбитальни станце тIа балхий программа кхоачашъяьчули тIехьагIа командир полковник П. Р. Поповичи бортинженер подполковник-инженер Ю. П. Артюхини юкъе вола экипаж Советски Союза йиллача моттиге Iоессай.

«Салют-3» яхача Iилма орбитальни станце тIа лелаш 15 дийнсен доаккхача хана оаха кхоачашъяьй Iилма-технически медико-биологически тохкамий а экспериментий а йоккха программа.

Станцеи кемаи ерriга системаш лерттIа болх беш яр.

Доккха баркал оал оаха КПСС Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета космически полет кхоачашъе тхоашта тешам балара.

Тхоаш дика могаш-маьрша да, Даьхен керда заданеш кхоачашъе кийча а да.

Экипажа командир полковник Попович. Подполковник-инженер Артюхин.

КПСС Центральни Комитетага, СССР Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР Министрий Советага

Кема командир полковник П. Р. Поповичи бортинженер подполковник-инженер Ю. П. Артюхини юкъе волча экипажо «Салют-3» яхача Iилма орбитальни станце тIеи «Союз-14» яхача транспортни кема тIеи яь полет кийчъеш а чакхйоаккхаш а дакъа лаьцача оаха, Iилмахоша, конструктораша, инженераша, техникаша, болхлоша, космонавташа доккха баркал оал КПСС Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета тха коллективашийи организацейи балха хадданза йоакхо еш хиларах, даькъала дувцаш дIайха дешаш аларах.

Коммунистически парте ленински Центральни Комитетаи Советски правительстваи тешам лу оаха советски Iилма хьашташта, адамашта долча берката дIахо а космос караерзаяра планаш толамца кхоачашъяра дерriга тхоай низаши знанеши оахош дIалургхиларах.

СОВЕТСКИ СОЮЗА ТУРПАЛА, СССР ЛЕТЧИКА-КОСМОНАВТА П. Р. ПОПОВИЧА ЛЕНИНА ОРДЕНИ «ЗОЛОТАЯ ЗВЕЗДА» ЯХА ШОЛЛАГIА МЕДАЛИ ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

«Салют-3» яхача Iилма орбитальни станце тIеи «Союз-14» яхача транспортни кема тIеи полет толамца чакхъяккхарах а из деш къонахчали турпалали гойтарах а Советски Союза Турпала, СССР летчика-космонавта нов. **Попович** Павел Романовича **Ленина** ордени **«Золотая Звезда»** яха шоллагIа медали дойла.

Советски Союза Турпала даь денал дола гIулакх белгалдоаккхаш П. Р. Попович ваьча моттиге бронза бюст оттайойла.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1974 ш., 20 июль.

Ю. П. АРТЮХИНА «СССР ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ» ЯХА ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

«Салют-3» яхача Iилма орбитальни станце тIеи «Союз-14» яхача транспортни кема тIеи космически полет чакхъяккхарах нов. **Артюхин** Юрий Петровича «СССР летчик-космонавт» яха цIи дойла.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1974 ш., 20 июль.

СССР ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТА Ю. П. АРТЮХИНА СОВЕТСКИ СОЮЗА ТУРПАЛА ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

«Салют-3» яхача Iилма орбитальни станце тIеи «Союз-14» яхача транспортни кема тIеи полет толамца чакхъяккхарах а из деш къонахчали турпалали гойтарах а СССР летчик-космонавта нов. **Артюхин** Юрий Петровича **Советски Союза Турпал** яха цIи лойла **Ленина** ордени **«Золотая Звезда»** яха медали а луш.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1974 ш., 20 июль.

РОСТОВСКИ ОБЛАСТА ЦЕЛИНСКИ РАЙОНА «МОСКОВСКИЙ» СОВХОЗА КОМБАЙНЕРАШКА нн. БОЧКАРЕВГА, НОВИКОВГА, АФОНИЧЕВГА, КИСЕЛЕВГА

Деза новкъостий!

Геттара дика хийтар сона хьувкъам чуэцаш шун звенона чIоагIа дика къахьегама денал дола гIулакх карагIдаьннилга хайча. 23 сахьата хадданза болх беш шоай гIончашца «Колос» яхача йиъ комбайнаца оаш аьрдар бархI эзар совгIа центнер ялат. Ца социйташ, нийса агрегаташка болх байтар ялат дIаккухьача автомобилий водителаша.

Из толам шун говзала, боккхача сеххетама, хьувкъам бахьан халкъа хьалхашка бехктокхаме хилара образец я. Цо бакъдеш тешал ду нагахьа санна машинаш тIа болх бераш техника бокъонца йовзаш бола, хьувкъам чуэцача прогрессивни технологи юкъеккувла квалифицированни кадраш хилча кIара колхозагеи совхозагеи йоккхий торонаш хилара.

Деза новкъостий, оаш карагIдаьннар чIоагIдар, рекордах шоай балха тIехь норма яр, хьувкъам чуэцача а ялат дIаккухьача а заданеш хIара денна тIехкхоачашъяр лов сона. Со теш, шоана карагIдаьннa доккха хIама дукххача механизатораштa хьоккхам хургхиларах, ерriгача республикашка, краяшка, областашка сихха ялат чуийца даккхара цо гIо дергхиларах. ХIара боахамеи хIара кхай тIеи балха йоккха овсарле хилийтараи из геттара дика хьабараи тIехьара дукхкхача ахархой яхь ялати юртбоахама кхьйола продукташи дукхагIа яхара пятилетка заданеш толамца кхоачашъергхиларах бола тешам ба.

Л. БРЕЖНЕВ.

ДОНСКОЙ МЕХАНИЗАТОРИЙ КЪАХЬЕГАМА ТОЛАМ

РОСТОВ-НА-ДОНУ. 20 июль. (ТАСС корр). ГIадбахарца кер тохаболийташ тIанийцар Н. В. Бочкарева комбайнерий звеноси Целински района «Московский» совхоза ерriгача коллективо и Н. В. Бочкарева звенона ялат чуэцача карагIдаьннача денал долча гIулакха боккха мах беш КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева яйта телеграмма.

Л. И. Брежнева телеграмма ешаш тахан, «Московский» совхозе митинг хилар.

Дикадар хилар лоаш лоаца баккхарахи комбайнерий къахьегама боккха мах барахи Леонид Ильич Брежневна доккха баркал а аьнна, митинге къамаьл деш Н. В. Бочкарева дийцар хIанз ялат чуэцаш «Колос» яхача йиъ комбайнаца 100 эзар центнерал кIезигагIа доацаш ялат чуэца ший звеноо чIоагIо яь хиларах.

«Московский» совхоза комбайнерашка новкъоста Л. И. Брежнева яхьийта телеграмма чIоагIа хьаллаьцай Дона берригача механизаторашеи ахархошеи.

— Сона къаьстта дег чу дижар ялат чуэцачеи дIаккухьачеи хIара денна заданеш тIехкхоачашъяр лоаш Леонид Ильича аьннар, — йоах «Ново-Батайский» совхоза комбайнера И. А. Лозовойс. — Сай эргIанара вахта аз чакхъяьккхар ах бийса яьлча. Сай воIаца Николайца аз лелаечо «Колоса» бункер чура дийнахь-бус арадаьккхад 2205 центнер ялат. Бакъда иштта овсарле йолаш болх бар «Колоса» доазув дац. Кхы а дукхагIа ялат арда хьожаргва со.

Митинге къамаьл дир КПСС Ростовски обкома хьалхарча секретара И. А. Бондаренкос, совхоза директора С. С. Пивоварова, парте Целински райкома хьалхарча секретара И. П. Токаренкос, механизатора Н. В. Гусева, кхычар.

Митинге дакъа лоацаш хиннараша чIоагIа раьза хинна жоп луш КПСС ЦК Генеральни секретарага новкъостага Л. И. Брежневга письмо дахьийта лаьрхIар. Лоацача хана, ца дойташ ялат чуэцара Дона берriга механизатораш тIахьехаш дола кхайкарал тIа а ийцар.

175 ЭЗАР СОМ КХОДАЬД

Июль бетта 200 метр лоамаи породашта бурув тоха план йолча Шуликин Георгий Александровича кулгалдеча Старогрозненски бурув тохара управлене бурув деттарий бригада коллективо духхьал 15 дийнахьа 257 метр бурув техар.

Укх шера 2340 метр бурув тоха плани, 2390 метр бурув тоха социалистически декхараши долча хIанзалехьа а 2067 метр бурув техад цу коллективо.

Укх бригаде пайда эца балха ха 75,4 процент я, ерriгача управлене гIолла юкъера лаьрхIача 62,7 процент мара йоацача. Бурув тохара сухал 301 метр я, бетта планагIа 223 метр хила езача.

Бурув сихха тохар, химреагенташ, электроэнерги кхомбеш лелаяр, буровой остех, кхьйолча оатхалех бизза пайда эцар бахьан долаш укх шера 175 эзар сом паччахьалкхен рузкъа кходаьд.

Мастераша Дахшукаев Абу, Макаров Бориса, Юрин Виктора, Залялутдинов Тагира кулгалдеча сменаша сменни декхараш массаза я тIехкхоачашду.

Дикача къахьегамца белгалбаьнна ба укхаза бурильщиккий гIончаш Кеда Анатолий, Абдулкадиров Даниилсолта, слесараш Голобкин Георгий, Афонин Иван, лаборанткаш, Бабенко Татьяна, Шерипова Рая, иштта кхыбараш а.

Т. АЛЕКСЕЕВ.

ДОАЗУВ ДОАЦА ДОТТАГIАЛ

Дукха ха я вIаши тара производство йолча предприятешта юкъе Абхазски АССР «Сухумприбор» завода, Дагестански АССР «Дагэлектромаш» завода, Орджоникидзевски автотракторни электрооборудоване завода, хIаьта вай Назранерча «Электроинструмент» завода коллективай доттагIал тоссаденна. Цу предприятей вмкалаш каст-каста хьоашалгIа дIа-юха ух, хьалха латтарий опыт Iомаю, шоаш даьхача толамех дувц.

ХIанз Нохч-ГIалгIайче гулбеннабар цу коллективай вмкалаш шоаш нийслагIча пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера хьалхарча ах шера баьча балха итогаш яра, социалистически яхье котваьннар белгалвара.

...Чернореченски Iам, бола моттиг. Укхаза гулбенна дукха нах ба, автомашинаши автобусаши латт. Царца ба города доазув кхоачалучча шоай доттагIашта, «Электроинструмент» заводеи Орджоникидзевски ОЗАТЭ заводеи коллективай вмкалашта духхьалбаьхка махачкалинцаш, сухумцаш, грозненцаш.

Делкъал тIехьагIа диъ сахьат даьннача хана хьакхоач комфортабельни автобус. Цу чура арабоал орджоникидзевцаш, назрановцаш.

— Оаха дег тIара моаршал лу хьамсарча хьаьшашка, — аьлар «Электроприбор» завода завкома председатела Геловани Борис Николаевича. — Тахханарча вай вIашагIкхетаро хьахьокх вай доттагIал доазув доацаш хилар, коммунизм хьалъеш бола дукхача къамех латта цхьа дезал вай хилар.

Массанахьа кхоачаш бола пионераш баьхкабар укхаза а. Цар эзай корсамаш лу хьаьшашта. Беташ беш, белаш, дог гIоздаьнна ба хьаьший а, фусамдай а.

Машинаш чу а хайше города центре хьабоагIа уж. Советски наьха традици а хинна дIаттад моллагIа шоай дикаи тIехьа вIашагIкхетар эгара езача моттиге бахарца дIадоладелга. ХIаьта хIанз а В. И. Ленина памятника юхе эзаш дехкар делегацей вмкалаша. Иштта эзай корсамаш ехкар цар халкъий ДоттагIала майдан тIа латтача граждански тIема турпалашта дегIача памятника юхе а.

ШоллагIча дийнахьа предприятешка а ухаш шоашта юкъе яьржача социалистически яхьа итогаш еш хилар хьашийн фусамдайн.

Е. МАКСИМЕНКО, облсовпрофа информаце сектора заведующи.

ДЕГ ТIАРА, БЕЗАМЕ ВIАШАГIКХЕТАР

Новкъост Л. И. БРЕЖНЕВ ПНР-е вахарах польски кепайоазоно дувцар

ВАРШАВА, 20 июль. (ТАСС). «Польша столице Л. И. Брежневца безаме вIашагIкхетар», «Л. И. Брежневеи, Э. Герекеи сийна цхьатарра чIоагIа тIоараш тохар», «Даькъала хилда польско-советски доттагIал!», «Советски хьаьша сийна дукха эзараш юкъе бола манифестаци» — иштта керте а яздаь КПСС ЦК Генеральни секретарь ПНР-е хиларах йола йоккхий отчеташ арайоах польски центральни газеташа.

ХIанзара визит, белгалдоаккх ПОРП ЦК орган долча «Трибуна люду», нов. Л. И. Брежнева вай мехка хьалха яь ерriга визиташ а санна, социализма эггара хьалхарча паччахьалкхенца, доттагIала, вIаши новкъостал дара, вIаши гIулакхаш леладара бувзамца вай дувзаш болча мехкаца вай йолча отношеней исторе чухь хинна лоархIаме событи я.

Болхлой класс тешаш хиларал, дуккхача наха лоархIаш хиларал дезагIа цхьаккха хIама дац коммуниста. Советски Союзеи социалистически содружества мехкашкеи меттел, дунеи кхыча мехкашка а иштта массане лоархIаши тIаэцаши ва Леонид Ильич Брежнев — Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретарь, яхаш язду «Жолнеж вольности» газето.

Вежарашха йолча партеи советски халкъеи кулгалхо, Советий низ болча мехка керте латтар полякийн халкъа Польшаи воккха доттагIа ва, яхаш белгалдоах цо. Укх деношка КПСС ЦК Генеральни секретарага гIолла оаха даькъала вувц Советски Союза динамичнии инициативех йиза йолеи арахьара политика ший цIерца ювзаенна вола паччахьалкхен деятель.

Советски Союза арахьарча ленински политика принципаш хадданза кхоачаш а еш, белгалдоаккх «Жолнеж вольносте», тахан Л. И. Брежнев вай ханарча эггара чIоагIагIа гIорбаьннача паччахьалкхен деятелех ва.

Социалистически содружества кхыдола мехкаш а санна, Польша а СССР-па бизза барт-цхьоагIо йолаш я, советски кулгалхоша, КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева чакхйоаха машара динамичнии леррагIареи политика хьал а лоац, яхаш язду газето, Советски Союза ленински политика деррига аламашта хьаштдола гIулакхаш деш хилар белгал а доаккх.

«Глос працы» яхача газето язду Л. И. Брежнев польски халкъа тешам бенна доттагIа ва, тIема халача шерашка, юкъара къовсам латтача хана тIем тIара польско-советски вошал вIашагIделларех вола цхьа саг ва. Газето белгалдоаккх партийнии паччахьалкхени деятель хиларах тарра КПСС ЦК Генеральни секретара дуккхаза хьахьекхад ше ПНР-цеи цун халкъанеи дог цIена хилар.

КПСС кулгалхои дунеи халкъашта юкъерча коммунистически а болхлой а болама гIорваьнна вола деятели волча Л. И. Брежневга Польше моаршал хоатташ оаха дикадар хилар лоаш дег чура ловца бовккх советски халкъа, Ленина партена КПСС-а, тхоай тешамеча доттагIаштеи союзникаштеи, яхаш белгалдоаккх газето.

Советий мехка кулгалхо вай цIей дездеча вар символически лоархIам болаш да, яхаш язду «Дзенник людовы» яхача газето. ТIема халача шерашкеи боахам юхаметтаоттабаьча хьалхарча шерашкеи санна, ПОРП хьалхе а лелаеш вай халкъ социализма лардаш йоккха доладеннача хана а вайна хинна мехк Советски Союз ма ярий.

30 шера вайна карагIдаьннараша бакъду, йоах газето, халкъа Польшаи Советски Союзеи кхелаш вIашагIтохаро, социалистически паччахьалкхенашта айхха цхьана гIулакхаш леладаро вай мехка кхерамзлеи машари Iалашбаь хилар, дунеи эггара чIоагIагIа дегIаьаьхкача мехкашта юкъедовлара эша хьалаш хьахилийта хилар.

ПАЙДАНЕ ЗНАНЕШ IОМАЯЬЙ

Къахьегамхойн инженерно-техническн болхлойн экономикацара безам совбаккхара, из царна дикагIа йовзийтара боккхача лоархIаме я экономически коммунистически къахьегамен школаш. Политдешар кьехара йолча цу системе чакхъьнначa итогови занятеша хьахьеккхар «Красный молот» завода ладувгIараштa а производствана а царех боккха пайда баьннилга. Уж занятеш дуккхагIа йолча цехашкеи заводоуправленеи лакхача идейно-политически боараме чаккхьяьлар.

ЛадувгIараша тийнна жопаш чулоацам болаш дар, цар ларде ухкар марксистско-ленински экономически теоре а, парте политика а керттера положенеш, социалистически боахам лелабара принципаш. НонагIболча ладувгIараша паргIатта къамаьл дора йоалханеча теоретически дешаех, моттигерча материалах шерра пайда а эцаш. ХIаьта дувцаш доля дешаш юкъарчал доацаш завода бяхкаца дуввадения дар: къахьегама овсарлен производства эффективности лакхъярца, арахеца продукци дикагIа хилийтарцеи кулгалду методаш тоаярцеи.

Корта болаш къамаьл хилар «Производства эффективность лакхъярах йола КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъеш я» яхача темах яьча итогови теоретически конференце. Цига доклад йир инженер-конструктора С. И. Свинарева. Конференце «Технически прогресс — производства эффективность лакхъяра керттердар» яха дош дийцача Т. Шовинас масалаш кхийлар шоай заводе Iилманеи техниканеи карагIдаьннарех пайда ийбарах. Иштта, заводе лаьрхIад арахеца продукци дикагIа хилийтара цхьайола мероприятеш чакхъяха. Масала, духхьал заводе арахеца цементировочни агрегатий ерригa комплекс кхы а универсальнегIеи овсарегIеи йола оборудовани оттаяь хийцача мехкдаьттахой йиш хургья пхе шера 10 миллион сом ахча кходе.

Дешаш йолча Л. Солодовниковас дийцар производства боарам лакхбараи продукцега дIадодар лохдараи болча къахьегама овсарлеи лоархIамах. Укх хорарча шера заводе производства боарам 9,8 процент лакхбе лаьрхIад, из де лерхI керттерча даькъе къахьегама овсарле лакхъяра чотах.

Производства эффективность лакхъяра техническии экономически дешаро аьттув боалийташ хиларах дийцар воккхагIволча инженера П. М. Папева. Иштта, дешаш хиннача № 7 йолча цеха фрезеровщика ший выработка 8 процент лакхъяьй, токара нов. Воронова — 6 процент, хIаьта № 2 йолча цехерча токара нов. Литковеца — 53 процент. Экономически дешар Iомадераштa юкъе дикка тIаkхийттаб рационализатораш. Цар тийнача предложенеех хьахула экономически эффект лакхъеннай.

Цу тайппара лакхача идейно-теоретически боараме чакхъяьлар итогови занятеш №№ 14, 6, 1, 2 цехий экономически знаней школашка.

Сталелитейни цехерча ладувгIараша ин. Пахоменкос, Вихрова, Резниченкос, кхычар анрова, Резниченкос, кхычар анализ йир балха юкъе бригадин метдаш юкъейоалаярах, вIаши тара йола профессеш караерзаярах, кердача технологех, техниках пайда эцарах хьахиначун. Дешаро цу коллективера нах Iомабу шоай къахьеган экономически позицешкара вIаштIехьбаккхара, къахьегамхой бехктокхам лакхбу. Цудухьа къахьегаме дикхий толамаш доах цу цеха коллективо, социалистически яхье котало йоах.

№ 6 йолча цехе балха юкъехьу динамовций метод. Цу хьакъехьа къамаьл дьча Л. Ф. Литвиновас шоаш хIаране тIайиццача къаьст-къаьстача планех дийцар, цу гIулакхо къахьегама овсарле лакхъелга хьахьеккхар. Масала, шо-шоай планаш йолча ин. З. П. Беловас, Ф. С. Орлова, иштта цхьаболча кхычар 110—120 процент кхоачашъю уж. Социалистически яхье баьннарашта карагIдувлар кIаьгга дIагойтаро, цар моральни безам совбаккхаро дика толамаш доахийт цу цеха автоматни участка коллективага.

БIаррчаца шера а, хIаьта иштта цун эггара лоархIаме йола этап — итогови занятеш еча а Iалаьмате дукха хIама даьд массови формай пропагандисташа И. Пучкова, С. С. Гиричева, П. А. Зевилова, Р. Ф. Карпова, В. В. Мушкетова.

Экономически дешар вIаштIехьдоаккхача дукха пайдане хIамаш карагIдаьннадале а, белгалданза далац, завода цхьайолча цехашка из гIулакх тесса леладеш хиннилга. №№ 4, 12 йолча цехашка дешара курс чакхъяккханзар. Кердача шера шоаш соахка иа дешаш дитар юха Iомаде дезаргда цар.

ЮкъагIйоахар занятеш завода бухгалтерий группе а. КIезига нах болаш чакхъювлар занятеш мастерий группе а.

Шеко яц, экономически коммунистически къахьегамен школашка дийшарий къахьегама хьалха латтача методаех пайда эца дикагIа каяргхилар. Дешаро къахьегамцара творчески уйлаш хьахулийт, сага сакхетам лакхбу, из балхах доггаза Iомаву.

К. СОКОЛОВ.

Партийни хроника

КПСС обкома X пленум хинначул тIехьагIа дикагIа бу вах баххача беш бола кхетама болх. Из болх дикка дукхагIа бе баьннаб Старопромысловски района докладчикаш. Укх шера 40-зза вIашагIкхийтта хиннаб уж районе бахача нахаца. Дукха беседаш яьй нохчий меттала. Наьна меттала дика къамаьлаш даьд № 6 йолча школа-интерната директора Ибрагимова, гортопсбыта начальника Амриева, № 11 йолча профтехучилища директора заместителя Масаева, халкъа судахочо Магомадова, кхыча общественни лектораша.

•

КПСС обкома бюро решенегIа хIара бетта кхоалагIча ерача дийнахьа политди хул. Масала, 13 июне нах баххача городе ваха 110 зар саг чулоацаш 6 эзар болча кулгалдеча болхлоша лекцеш йийшар, беседаш йир.

•

А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода парткома инициативагIа коллектива членашта идейно-политически кхетам балара дешаш дувцаш кулгалхошцеи инженерно-технически болхлошцеи къамаьлаш деш идеологически планеркаш хул. Планеркашта юкъе дакъалоацаршта дIайовзийт партеи правительстваи решенеш, кхетама балха формаши методаши, боахама доал лара дикагIйола опыт. Иштта йола планеркаш могаяьй КПСС горкомои Заводской райкомои. ХIанз идеологически планеркаш е йолаьй В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе, производственно - товарни конторе, кхыча предприятешка.

Архангельски траловн флота итташ кемаш лел Баренцови форда тIа чкъаьрий лехаш. Палтус, треска, форда чу лела окунь, камбала — архангельски промысловикаша боаккхаш бола чкъаьра ба.

Хала оамалаш йоахкача форда нахагара къахьегам безилга, денал дIадех. Каст-каста хулча штормашеи йоачаной новкъарле яц траулерий коллективашта дукхха чкъаьрий даха. Планал совгIа йолча архангельски морякий чота тIа чкъаьрий эзараш центнераш я.

СУРТА ТIА: Мурманска юхе форда тIа чкъаьрий доахаш боахк.

С. ГУБСКЕ сурт. ТАСС фотохроника.

ЛАТВИЙСКИ ССР. Гаьннара хьежача гуш я итт этаж лакха йола Малпилехи совхоза - техникума тепличн боахамера кнзга Iоакъоех хьалъяь башня. Рассадеи цIагIа лоаттаду анзаци кхедара баьцадаараш леладечеи царна переработка ечеи участка начальника, сома беш лелаечо Юрис Гролиса оттаяьча проектах яь экспериментальни теплица я из. Цу тайпа теплицас кIезига моттиг дIалоац, хIаьта баьцовгIашта шортта сердал кхоач. Укхаза оттаяьча автоматике фецарча тIоадалаи температураи регулировани ю.

БаьцовгIаш чуйола кхабилгаш урагIа йодача конвейер тIа оттаеш мара кулг-кара къахьега дезац укхаза.

Башняй лохерча моттиге ваннашка латта питательни раствор лелача конвейеро автоматически хьалтел. Кердача теплицас цхьан беттан ах беттаи юхаметтаоттадаьд хьалъеш шийга дIадахар.

СУРТА ТIА: башняй-теплицай арахьара куц.

ТАСС фотохроника.

РСФСР бахача дукха бераш долча ноаношта «Нана-Турпал» яха сийлен цIи ялара дола

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

«Нана-Турпал» яха ордени СССР Лакхехьарча Совета Президиума грамотеи кара дIа а луш «Нана-Турпал» яха сийлен цIи лойла итти кхы дукхагIеи бер а даь уж хьалкхедаьча ноаношта:

Нохч-ГIалгIай АССР гIолла

Абдулвахабова Рижана — цIеннанна, Шалински района, Шаьла юрт.

Абдулкеримова Есихата — цIенанна, Ножай-Юрта района, Бельты юрт.

Абдулмежидова ПаьтIамата — цIенанна, Ножай-Юрта района, Мескеты яха юрт.

Албогачиева Махьмада-Мерза Долатхана — цIеннанна, Назрановски района, Аьла-Юрт.

Алмаева Белитана — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Беной юрт.

Алсултанова Шукена — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Чурч-Ирзу юрт.

Анасова Кебирата — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Даттых юрт.

Арсабиева Небина — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Шуани юрт.

Байгераева Зурайна — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Ножай-Юрт.

Бахаева Жансарена — цIеннанна, Урус-Мартана района, Гехи юрт.

Бельдурова Алпатийна — цIеннанна, Сунженски район.

Берсанова Банатена — цIеннанна, Шаьла района, Курчалой юрт.

Берсанова Идриса Райхьанта — цIеннанна, Назрановски района, Наьсар-Керте.

Бизиева Залпана — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Джугурты юрт.

Борщигова Кубануйна — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Беной-Ведено юрт.

Висаева Шумисата — Урус-Мартана района болхлочоа.

Висангиреева Ухмана — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Беной юрт.

Вышегурова Хоте Губатена — цIеннанна, Назрановски района Наьсар-Керте.

Гайсумова Барията — цIеннанна, город Аргун.

Галаева Макшарипа Маожана — цIеннанна, Назрановски района ГIаьзе-Юрт.

Героева Ахьмада Зинайна — цIеннанна, Сунженски района, Первомайское яха юрт.

Гишлакаева Зара Баудиновнайна — цIеннанна, город Грозный.

Горчханова Исраила Лейлайна — цIеннанна, Назрановски района, Барсуки юрт.

Дамаева Сацийтана — цIеннанна, Урус-Мартана района, Шалажи юрт.

Дачаева Заяна Дагаевнайна — цIеннанна, Урус-Мартана района Гехи юрт.

Долакова Хьамзата ПаьтIамата — цIеннанна, Назрановски района Iарамхи юрт.

Дудургова Джабраила Певдовса — цIеннанна, Назрановски района Барсуки юрт.

Дурдышева Курбикана — Советски района, Ленина цIарагIча колхоза колхозница.

Евкурова Хизира Лейлайна — цIеннанна, Назрановски района. Кантышево юрт.

Евлоева ТIегала Банатена — цIеннанна, Назрановски района, Экажкъонгий-Юрт.

Евлоева Дзауле Халихана — цIеннанна, Назрановски района, Сурхахи юрт.

Евлоева Махьмада Либиханна — цIеннанна, Назрановски района, Экажкъонгий-Юрт.

Закриева Розайна — цIеннанна, Урус-Мартана района, Урус-Мартан юрт.

Зурабова Висангире Минатa — цIеннанна, Назрановски района, Кантышево юрт.

Зязикова Юсупа Гошархана — цIеннанна, Назрановски района, Барсуки юрт.

Ибрагимова Хусена — болхлочоа, город Грозный.

Исаева Зарайна — цIеннанна, Шаьла района, Шаьла юрт.

Исмаилова Курениа — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Шуани юрт.

Исраилова Кусуна — цIеннанна, Шаьла района, Автуры юрт.

Касумова Айзана — цIеннанна, Ножай-юрта района, Энгеной юрт.

Корigова Хусаина Хьавайна — цIеннанна, Малгобекски района, Верхние Ачалуки яха юрт.

Костоева Абдул ГIаьзе Дугурханова — цIеннанна. Назрановски района, Экажкъонгий-Юрт.

Кулбужева Хьусена Тамарийна — цIеннанна, Назрановски района, Долакха-Юрт.

Курбанова Сайбата — цIеннанна, Шаьла района, Шаьла юрт.

Кусаева Паламата — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Саясан юрт.

Кусумова Нетижата — цIеннанна, Грозненски района, Гикало яха поселок.

Кушалиева Хамсата — цIеннанна, Урус-Мартана района, Таnги юрт.

Лабазанова Карибата — Наурски района «Советская Россия» совхоза болхлочоа.

Мадагова Зинаидайна — цIеннанна, Урус-Мартан района, Урус-Мартан юрт.

Мазаева Зайнабена — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Гиляны яха юрт.

Майсигова Уматгире Любиханa — цIеннанна, Назрановски района, Барсуки юрт.

Мархиева Юсупа Хадишата — цIеннанна, Назрановски района, Крепость поселок.

Моштагова Хьасана Любайна — цIеннанна. Назрановски района, Экажкъонгий-Юрт.

Муртазалиева Халинат Алисултановнайна — цIеннанна, город Грозный.

Мусалиева Залпайна — болхлочоа, Грозненски район.

Муслиева Эсита — цIеннанна, Наурски района Николаевская яха станица.

Муталиева Бочел Лабазановнайна — цIеннанна, Назрановски района, Экажкъонгий-Юрт.

Мухтарова Залпайна — цIеннанна, Шаьла района, Курчалой юрт.

Муцаева Барета — цIеннанна, Шалински района, Шаьла юрт.

Оздоева Исакха Амината — цIеннанна, город Назрань.

Оздоева Байбута Асмайна — цIеннанна, город Назрань.

Оздоева Ахьмада Тамарийна — цIеннанна, Назрановски района, Долакха-Юрт.

Сагаипова Ховри Сотаевнайна — цIеннанна, город Грозный.

Сараliева Чечийна — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Беной-Ведено юрт.

Сулейманова Зайнапа — цIеннанна, Урус-Мартана района, Урус-Мартана юрт.

Султыгова Жанарена — цIеннанна, Урус-Мартана района, Алхан-Юрт.

Тахгириева Залпайна — цIеннанна, Шаьла района, БIачи-Юрт.

Темиркиева Совдат Васитовнайна — Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза колхозницана.

Умаева Маликата — Урус-Мартана района «Горец» совхоза болхлочоа.

Усумова Заидат Макаевнайна — цIеннанна, Шаьла района, Герменчук яха юрт.

Хадисова Айшета — цIеннанна, Шаьла района, Новые Атаги юрт.

Хамзатова Ухмана — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Беной-Юрт.

Хамидова Асрена — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Мескеты юрт.

Хатаева Бирланта — цIеннанна, Шаьла района, Мискер-Юрт.

Хизирова Айманена — цIеннанна, Шаьла района, Новые Атаги яха юрт.

Хамхоева Джабраила Райхьанта — цIеннанна, Назрановски района, Экажкъонгий-Юрт.

Хочубарова Усмана Любайна — цIеннанна, город Назрань.

Хутиева Зулпата — Советски района, «Советская Россия» колхоза колхозхочоа.

Цечоева Джабраила Любайна — цIеннанна, Сунженски района, Краснооктябрьское юрт.

Чапанова Айшета — цIеннанна, Урус-Мартана района, Гойское яха юрт.

Чугаева Мингена — цIеннанна, Шаьла района, Курчалой юрт.

Чугаева Ровзана — цIеннанна, Шаьла района Курчалой юрт.

Чуриева Махьмада Сахарийна — цIеннанна, Сунженски района, Мужече.

Шалукаева Данойна — Урус-Мартана района, «Урус-Мартановский» совхоза болхлочоа.

Эдалова Хазмата — цIеннанна, Шелковской района, Дубовская яха станица.

Элимханова Куржана — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Беной-Юрт.

Эльдарова Масрена — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Галайты яха юрт.

Эльмурзаева Айтулена — цIеннанна, Ножай-Юрта района, Гордали яха юрт.

Эльмурзаева Нурсалена — Урус-Мартана района, «Гехинский» совхоза болхлочоа.

Яндербиева Хамсат Бексолтаевнайна — цIеннанна, Урус-Мартана района, Шалажи яха юрт.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1974 ш., 1 июль.

ДЕНИ БУСИ 500 ГРАММ ДОЗАЛ ТIАКХЕТ

Мичурина цIерагIча совхозе цоллагIча отделене хьайбаш леладераштa юкъе ди тIехьа шерагIа яржаш латт социалистически яхь. Шоай декхарех дикa лоархIабу доаркаш а Iаьсий леладераш а. Царех ца I я Бакаева Луиза. Геттара къона я из, хIаьта а дика караерзаьй цо из сийдола говзал.

Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а яха дика Iуйла ду Луизас Iаьсашта. Планах 450 грамм долча метте дени буси 550 грамм дозал тIакхет цо кхоабача 57 Iасах хIараненa.

Балха лостам болаш, боккхагIбарий опыт хьаIомае гIерташ я Луиза. ТоаденнеицIенеи хиларца белгала да цун группера Iаьсий. ХIанз отделене яхье баьннараштa юкъе хьалхле лелаеш я Луиза. Цун де а доагIаш сийду коллективе. ХIара кхоабача Iаьса 600 грамм дозал тIакхетийта лаьрхIа я хIанз нов. Бакаева.

С. МАДАГОВ.

ГОРОД-ЮРТА

ЧIОАГIДЕННАД БУВЗАМАШ

Грозерчеи вай республикерча юрташкарчеи къахьегамхошта цхьатарра бехктокхаме ха я хIанзара яр: ханнахьеи доа иа дешн чуэца леза хьийкъа ялат. Дуккхача шерашка Iоаяь опыт ларде а лувнаш, юрташта эша новкъостал де кийча ба города къахьегамхой. Городера нах ух колхозаштеи совхозаштеи новкъостал де, материалашца, техникаца Iалашъю уж.

Республикерча 90 колхозаи совхозаи тIачIоагIъяь я 130 промышленни предприяти, транспортни, гIишлошъю, Iилмани проектнии организацеш.

Городской партийни организаце чIоагIа йоакхо а еш планагIа леладу колхозашкеи совхозашкеи балхаш дара, цар материально-технически база чIоагIъяра балхаш.

Духхьала дIадахача шера города промышленни предприятешеи организацешеи шоаш шефал леладеча боахамашка 1,6 миллион сома маьха балхаш дир. Шефаша дакъа лаьцар запасни оатхалаш кийчъеча, оборудовани вIашагIйоллача, хьайбай фермаштеи доакъара цехаштеи механизаци еча, гIишлош хьалъеча, юртбоахама объекташка электрофикаци еча, культурно-бытови гIулакхаш деча.

Духхьала автомашинашта, двигателашта, кхыча техникана ремонт еча 300 эзар сома маьха балхаш дир.

ДIадахача шера доакъар кийчдеча, ялат чуэцача, из кхашкара дIаозача болх беш хилар промышленни транспортнии предприятешкара 1200 автомашин, города къахьегамхоша 130 эзар сега-ди болх бир къашка.

Колхозашцеи совхозашцеи айхха бувзам я лоаттабеш шоаш шефал леладеча боахамашка дика къахьег «Чечингстройтранс» производственни объединене, Западнии Восточнии электросетий «Грозэнерго» управлене № 2 йолча электроцентрала, «Главнефтеснаба» Грозненски управлене, «Грознефтехимзаводы» объединене производственно - товарни контора, «Горэлектросета», кхы дуккхача предприятей болхлоша.

ГIишлонхошта юкъе боахамашта дика шефски новкъостал дерех я «Севкавгазпромстрой» объединене № 12 йолча гIишлон участка коллектив. Грозненски шурий совхозе цо кийчъяьй дуккхача шерашка доахан доажадергдола 300 гектар хула моттиг. № 7 йолча треста МУС гIишлонхоша Сунженски районерча «Путь к коммунизму» яхача колхозе 1000 бежана лаьрхIа доахан кхоаба площадка кийчъяьй. «Калиновский» винсовхозерча коньячни цехана эша трубопроводаши оборудовании вIашагIъеллай, хьалъяьй котельни, Джалкински птицефабрике а яь йоаккхаш латт котельни.

«Грознефтехимремстрой» треста болхлоша Нохч - ГIалгIай юртбоахама опытни станце 400 бежана лаьрхIа хьалъеш я хьайбашта йола комплекс. Цар Шелковской районерча «Червленский» яхача колхозе кийчъяьй 14 аьшка ний.

Города партийни организаце чIоагIа йоакхо еш лелабу шефал деча колхозашкеи юрташкеи гойтара агитаци кийчъяра болх.

Массазара хIама а хинна дIаэттад Веденски районерча Орджоникидзе цIерагIча колхоза къахьегамхоштеи СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически комбината болхлоштеи юкъера доттагIлеи, хаттарийн жолийн сайренаш елга. Иштта цу тайпара сайренаш ю Заводскойи Урус - Мартановски районий, Ленински Грозненски районий къахьегамхоша. Юрташка чIоагIа езаш бераме тIаэп городера агитбригадаш, самодеятельни артисташ.

Къаьстта доккха новкъостал даьл города къахьегамхоша 1974 шера дика хьийкъа ялат хьалкхедара яхье баьнначa юрташкарча къахьегамхошта.

Ялат чуэцача, иштта паччахьалкхенна из дIачулуча новкъостал дара колхозашкеи совхозашкеи вахав 300 коммунист - парторганизатор. Цига хьожаяь болх беш я 1300 совгIа автомашина.

Ялат чуэцача хьожаяьча автотрядаша дизза дакъа лоац доа иа дешн лоацача ханеи ялат чуийша даккхара яьржача республикански социалистически яхье. Царна юкъе я дIадахача шера ялат чуэцача хана къаьстта дика къахьегарца белгалъяьнна йола № 1436 йолча автоколоннера М. Джанаралиев, «Чечингстройтранс» производственни объединенера С. Велийко, М. Чахкиев керте латта автоотрядаш.

Укх таргарча хана Грозненски районерча колхозаштеи совхозаштеи баьцалдаараш чуэцача новкъостал дара хьожавергва городера 3 эзар совгIа саг. Юрташкарча механизаторашта долча новкъостала города промышленни предприятешка кийчваьв 200 тракторист. Промышленни предприятеши гIишлошъю организацеши хIанзехьа кийчо еш я гураьх юв культураш дIаювчa 85 трактор хьожаяра. Царца 25 эзар совгIа гектар лаьтта оахаргда.

Цхьабакъда, юртбоахам деIабоалабеча новкъостал делга, юртийн городеи къахьегамхошта юкъера доттагIал чIоагIделта лертIа йоакхо еш леладац цхьайолча городски партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, къахьегамхой депутатий райисполкомаша.

Колхозаштеи совхозаштеи шефал леладеча 50 процент совгIа йолча предприятейи организацейи коллективаша Iалаьмате кIезига новкъостал ду юрта боахамашта. КIезига я цар колхозаштеи совхозаштеи кийчъю запасни оатхалаш, гIишлон материалаш, кIезига ба юрташка къахьега хьежабу болхлой а.

Шефски новкъостал дара гIулакх дикагIа лелилга тийша да колхозех, совхозех, юртбоахама ведомствех шоаех а, хIана аьлча шоашта малагIа новкъостал эш а из сихагIа мишта чакхдоаккхаргда а хьахайта дезараш уж боахамаш да.

Т. ПОЗДНЫШЕВА,
КПСС Грозненски горкома промышленно - транспортни отдела инструктор.

МИШТА КХОАЧАШДУ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

ТОЛАМИЙ НОВКЪА

Укх тIеххьарча шин шера дукха балхаш даьд тха коллективо технически прогресс яра даькъе. ТIаьийца социалистически декхараш тIеххоачаш а деш яхье хьалхара моттиг яккхар атта декхар дац. Цун производственни хьоккхамаш дика хинна иа Iеш керда техникеи дикагIйола технологии производствана юкъехкхьара план а толамца кхоачашъеза. Уж декхараш дизза кхоачашдеш я тха «Горскнефть» НГДУ коллектив. Цудухьа паччахьалкхеи план а декхар а тIеххоачашдаьд цо. Хьалхарча ах шера планагIа лаьрхIачул совгIа даьккхад 600 тонн «Iаьржа дошув». ХIаьта заданел совгIа маьхала яьккхар 77 эзар сома маьха продукци.

Уж толамаш дахара дукха хьахьега дийзар мехкдаьттахой, чакхдаха дийзад тайп-тайпара балхаш. Мехкдаьтта дукхагIа даккхара беккхача лоархIаме хилар тIоанашка хий чу а ухийташ искусственни низ царна тIалоаттабар. Иштта лоархIаме хилар мехкдаьтта тIоанашка хий чуахийтара йолча блочни кустови насосни станцеи (БКНС) керда мощность караерзаяр. Цул тIехьагIа хIара дийнахьи буси мехкдаьтта тIоанашка чуахийта доладир 10800 кубически метр хий. Цо торо хулийт мехкдаьтта тIоанашка цахаддаш 272 атмосфер давлени хилийта а хьадоагIа мехкдаьтта дукхагIа хилийта а. Из мехкдаьттахой йоккха котало я.

1973 шера «Горскнефть» НГДУ гIишлошъю участок а хинна дIаэттар БКНС-1 хьалъяра хьинар кхо ца деш къахьийгар гIишлонхоша, мехкдаьттахоша. Цудухьа ханал хьалха хьалъяь а яьккха укх шера болх бе йолаялийтар из. 1975 шера тха мехкдаьттеи газеи йоахача управлене юкъейоалае дерхI мехкдаьтта автоматизированни система управлени («АСУ-нефть»). Цо торо хулийтаргья производственни процессашта автоматизаци е, скважинашкара резервуарии паркага кхаччалца йолча ерригача мехкдаьтта объекташкарча измерительни системага тешамегIа болх байтаргба цу гIулакхо. ХIанз резервуарашка дIачу а ца ухийташ заводашка чакхдаккха дIаахийта доладаьд оаха мехкдаьтта. Вай республике эггара хьалха нефтепарке а ца дохийташ насосни станцей новкъосталца центробежни насосашка гIолла Вознесенски газ чакхйоахача заводе мехкдаьтта дIаахийта доладаьд «Горскнефть» НГДУ. ЛийрхIар кхоачашдаьд — алаца йоага газ йоагаргйоацаш гIулакх даьл. Шера цо паччахьалкхенна беш бола пайда бIаь эзар совгIа сом да. Из а тха мехкдаьттахой цхьаькха боккха толам ба.

Кердача техника мероприятеш чакхъяхара план а толамца кхоачашъеш я: промыслови сточни хиш тIоанашка чуухийт, скважиний призабойни зонашта гидрофобни кислоташца-эмульсешца обработка ю. Данилец Евгений Митрофанович керте латтача шоллагIча районни инженерно-технологически служба коллективо хададанза нагнетательни фондаца профилактически балхаш ду, кислотни обработкаш ю призабойни зонашта. Из бахьан долаш скважинашкара хьадоагIа мехкдаьтта дукхагIа хул. ХIаьта В. Т. Милодоров керте латтача РИТС-1 мехкдаьттахоша призабойни зонашта обработка ю полимерашца, цо торо хулийт мехкдаьттаца хьадоагIа хий кIезигде. мехкдаьтта кийч а даь хьаухийтача цехо турбашкарча мехкдаьттана деэмульсаци ю. Иштта кхыйола мероприятеш чаккйоах тхо управлене. Цу гIулакхаша вIаштIехьдоалийт тIаьийца социалистически декхараш тIеххоачашдe.

Лакхе доаладаьча масалаша къаьгга хьахьокх «Горскнефть» НГДУ коллективо ший торонехи резерваехи биззa пайда эцаш хилар. Технически прогресс ераш ба творчески къахьега Iема мехкдаьттахой. Керда техника производствана юкъеяхьарах чакхдоалаш дац гIулакх, керттердар да цох биззаи нийсси пайда эцар. Цу гIулакха боккхача лоархIаме гIулакх да къахьегам вIаштIехьбаккхар, болхлошкеи инженерно-технически болхлошкеи деша а дешийташ цар квалификаци лакхъяр. Цу гIулакха а чIоагIа йоакхо ю управлене. ДIадахача хьалхарча ах шера 14 саго караерзайир электромонтерий, мехкдаьтта доахача операторий, насосни станцешта гIулакх деча станцей машинистий профессеш. Экономически дешара группашка деша а дийша шоай квалификаци лакхъяр 90 болхлочо. Инженерно-технически болхлоша, хьалхалаттача болхлоша «Промышленни предприятей экономика» яхача халкъа университета 4 шера йола филиал чакхъяьккхар, экономически знаней школа чакхъяьккхай 17 саго, квалификаци лакхъяра школа чакхъяьккхай 9 саго, коммунистически къахьегама школе дешаш хилар 36 болхло.

Технически прогресс яра даькъе лоархIаме да Iилманеи техникаи карагIдаьнначун пропаганда яр. Цу даькъе а кIезига балхаш даьлац тха управлене. Из болх дика делабу технически библиотека заведующе Л. Гордиенкос. Технически информаце инженераша. Цар болхлошта тайп-тайпарча темаех лекцеш еш. Царна юкъе я «Технически прогресс ечара инженерно-технически болхлой лоархIами цар декхараци», кхыйола а лекцеш.

Технически прогресс еча хьинаре дакъа лоац управлене рационализатораша. Хьинаре къахьегаш 72 рационализатор ва. Цар хьалхарча ах шера кийч а яь производствана юкъейихьача 80 рационализаторски предложене паччахьалкхенна 27 эзар сом пайда бир. ВIашагIа а ехка хьинаре къахьегаш я маьхера предложенеш телаш йола творчески группаш. Н. И. Цилькин керте латтача творчески группана чубоагIа ремонтникаш, КИП-а слесараш А. Д. Буровлев, А. Т. Москаленко. Цу группа кийч а яь производствана юкъейоалайир малогабаритни дIа-юка кхухьа пульт, цо торо хулийт гаьннара нагнетательни насосаша мишта болх бу ха. ХьалхагIа из болх кхоачашбеш вар шн саг, хIанз цига цхьа саг мара эцац. «Къоначар кхоллам» яхача Грознерча выставке хьахьоквыш хиннай из прибор.

Шера 5040 сом пайда беш йола рационализаторски предложени елар М. Р. Ибрагимова, В. Т. Милодорова. Иштта кхы дуккхача маьхера предложенеш тийнная рационализатораша.

Из иштта дале а деррига гIулакхаш тха управлене дика лел ала йиш яц. Скважинашта капитальнии лаьттан кIалеи ремонт ечара балхашта автоматизаци ярая цига керда техника юкъейоалаяраи де дезаш дукха балхаш да. Тха балха тIа эггара халагIйола участок я из. Укх тIеххьарча хана СССР мехкдаьтта доахача промышленноста Министерствос чIоагIа теркам тIабахийтаб скважинашта капитальни ремонт яра. Укх тIеххьарча хана дукха балха ха зехьа йоаю мехкдаьттахоша транспорт ца тоьаш хиларах а. Уж кхоачамбоацараш дIадахара а дукха къахьегаш да тхо хIанз.

З. СИЗОВА,
«Горскнефть» НГДУ рационализацеи изобретательстваи йоккхагIйола инженер.

«СЕРДАЛО»
2-гIа оагIо, 23 июль 1974 шу.

СИЙ ЛАКХА ЛОАТТАДЕРАШ

Грозненски «Электроприбор» завода сборочни цех. Предприяте беххтоккхамегIа йола балха участок я яр. Укхаза вIашагIйоккх йиъ тайпаре электрографически машинаш: ЭР-420-Р, ЭР-620-$К_3$, ЭР-300-$К_2$, ЭР-300М. Цул совгIа, цеха коллективо арахец дукххача балача наха эшаш йола хIамаш: базови, электрически сшивательаш, фоторезакаш, кхыраш.

«Электроприбор» завод къона, хIанзарча хана дIамадеххара йола предприяти я. Помещенешка сийрда, тховнаш лакха, фо цIена да. Конвейерашта хьхьерз йовкъаш шера, гобаьккха латташ вазаш хилара геттара паргIата хетало. Цхьаннахьа а дом, нувх, Iодежа кьхьатта а дац бIаргагуш. Из цIено дуккхагIча даькъе болхлоша шоаш лелаеш я. Укхазара болхлой заводах шоай шоллагIа цIа лерхIаш, цунах дог лазаш, лакха культура йолаш хилара белгало я ер.

Иштта я сборочни цех а. Селлара дика тоаьлча цехе мел болх бича а кIаьдвала бокъо а йий-хьогI аьле хеталу. Дале а кIаьдам лу. ГIар-тата доацаш чуйнна боахк болхлой къахьегаш. Чоалхаве машинаш я цар вIашагIйоккха езараш, кIеззига а балха тIара теркам лаьгIбелча гIалат доал, тIаккха из гIалат лохаш а дIадоаккхаш а дукха валла веза. ВIашагIъекха электрографически машинаш иштта чоалхане хиларо дIадех болхлошкара дукха технически знанеш йолаш, балха говзал лакха йолаш хилар. Укх цехе къахьегача хIара болхлочо шийна тIера бехктоккхам дика кхетабу аьлча харц кургдац. Цунна тешал деш да укхазара производственни гIулакхаш. ХIара бетта 140—150 цу тайпара машинаш арайоал конвейер тIара. ПланагIа арахеца езачул дуккхагIа я уж. Цхьабакъда, духхьал боарам лакхбарца чакхдоалаш дац гIулакх. Арахеца машинаш дикеи тIехдикеи мара хила йиш яц. Уж машинаш вай мехка халкъа боахаме лелаь ца Iеш, доазол дехьарча мехкашка: Югославе, Вьетнаме, Корее, Iарбий мехкашка дIаухийташ я. Цу даькъе а дика толамаш даха вIаштIехьдаьннад цеха коллектива: еррига а продукци ОТК тIахьожам боацаш дIайода.

Уж толамаш цхьан дийнахь хьахинна а, атта вIаштIехьдаьнна а дац. Къонача предприяте шийна болх дIаболабеш геттара дукха халонаш яр балха юкъе ниислуш. Цу халонех керттера яр болхлой квалифицированни кадраш тоъаш ца хилар а. Кхыча болхлошта нийсса тоъацар слесараш-сборщикаш.

Цу тайпара кадраш кийчъяра, хьайцача къонача болхлой говзал лакхъяра курсаш вIашагIъехкар заводе. Цул совгIа, духхьал балха моттигашка къаьнагIболча болхлоша дIалора шоай знанеш къонача, балхаца безам болча болхлошта. Иштта дукха къона болхлой Iомабаь ва хIанз сборочни цехе участка бригадир вола Немцов Евгений Иванович. Цо Iомабаь укхаза хIанз къахьегаш ба слесараш - наладчикаш Литовченко Александр Данилович, Морозов Владимир Григорьевич, иштта кхыбараш а.

КарагIаьнна толамаш лаьгIца далийтара чIоагIа новкъостал ду цехе шерра яьржа лелача социалистически яхьо. Цехе нийс участок я. ХIара участок кхыча участкаца социалистически яхье яьнна къахьегаш я. Цул совгIа, цеха хIара болхлочо тIаийца шийна социалистически декхараш да. Уж декхараш кхоачашдара даим тIахьожам лоаттабу цеха партийни а, комсомольски а организацеша. ТIаийна социалистически декхараш дикагIа дIадовзийтара хьалтеха стенд я цехе. ХIаьта социалистически яхье даьха толамаш, карасрдаьнна дикагIйола балха опыт дIайовзийташ, балха тIа нийслуча халонех дIакхетабеш дола пенгазета а да. Социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхачарна Сийлен грамоташ, ахчан премеш, тайп-тайпара совгIаташ тел.

Л. АУШЕВА.

ДАЬХЕН АМБАРАШКА

Кхашкаре балхаш сихдаьд Ачхой-Мартановски района «Орджоникидзевский» совхозе къахьегамхоша. Дика ейтача нюла деношке дерригаа нивааш оарцагIаьхад механизатораша пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера хьувкъам хаинахьек буртиг ца бовташи чуэцара.

Кердача хьувкъама кхел шоайех тийша йолга кхетадеш хьинар айдаь, дIайхача дийнахьа кIнна IажагIча каний форда юкъе комбайнаш лелаю механизатораша. Цига нийсвелар тхона совхоза керттера агроном Мадиев Муса.

— Массехк ди да оаха ялат чуэца доладаь, — йоах цо. — ХIанзале 80 гектар совгIа кIа хьакха каcарх Iодиллад оаха.

Цхьоалагlча репродукцегIа фуна дIадийна кIа дола участкаш хьакхара ардари къаьста долаш чуэцаргья оаха. Укх шера ялат дика хиннад: хIара гектара тIара планагIа 20 цетнер, тIаийцача декхарех 22 центнер яккха езача 30—32 центнер йоакхя.

Тхо совхозе хиннача дийнахьа ялат чуэцаш бархI комбайн яр. Царех кхаьнне ялат хьокхаш касарах Iодуллар, воккхар — оардар.

Ялат хьакха доладеннача хьалхарча деношке а комбайнераштa юкъе шерра социалистически яхь яьржай. Цу яхье доккхий толамаш доахаш шийгара хьокхам гойташ хьабоагIа опыт йола комбайнераш Батаев Юнуск Батаев

Хьасани.

Дуккхача шерашка ялат чуэцаш Iомадаьр, зеденнараш укх шера а накъадоал цу комбайнерашта. Цар хьокхамех дуккхазза дийцар укхаза бригаде цар новкъосташка «Молнеша», «Къахьегама листокаша». Царел дукха тIехьа бисаш доалахарча Сунженски районера новкъостала баьхка комбайнераш Парижев Iалихан, Дзангиев Хьамзат. Тракторно-кхаш леладеча бригада бригадира Асхабов Нажмудина яхачох комбайнерех хIаране ден норма 110—115 процент кхачашъю.

Гурахьа дийна кIа 160 гектар йолча участка тIа дар тха къамаьл. Тхона юхе гIерташ дIагаьна ювлар комбайнаш. Цар го массазза боакхь касараш дуккагIа хулар. АргIанара го баьккха комбайн сецар. Из ца гоеш сиха цунна дIатIаяхар автомашина. IажагIча фийгий деша кIеж Iойолаеслар бункер чура.

— Укх участка тIа болх беш пхиъ агрегат я, — йоах агрономо.—Цар тIара ялат дIаувзаш кхоъ автомашина я. Хьетт гаьна яц. Цига ялат дIаувза кхоабу шофераш. «ХIаьта шоаш шофераша а ха зехьа йоаяц.

—Къамаьла юкъе йист хул ялат чуэцача хана коммунисташа тIахьожам лоаттабе хьожаяь Бондаревская Руфина.

— Тха шоферех дика дар мара ала йиш яц, — белгал доакхх цо. — Яьча рейсашта учет лелаю аз. Царех хIаранена фу карагIдоал сона дика хов. Хьинаре къахьег массане я. Цхьабакъда, царна юкъе а белгалваккха лов совхоза шофер Тасуев Iиcан арахьара новкъостала вена Вахаев Iисан. Делкъел тIехьагIа бархI рейс яьй I. Вахаева.

Шерра даржаш латт ялат чуэца балхаш. ДукхагIа оард ялат. Тхо цига хиннача дийнахьа Iуйрийна пачхьалкхенга 86 тонн дика кIа дIаденнадар совхозо. ХIаьта деррига аьрда боахама хьатта 208 тонн я.

ПланагIа пачхьалкхенга цхьа бIаь тонн ялат дIадала дезаш я совхоз. Специалисташа лерхIачох цаI ах план ергья боахамо.

Г. ГРУЗИН.

ХIАРАВАР ЯХЬЕ А ВАЬННА

Ала хIама доацаш дика хьувкъам ба Назрановски совхоз-техникума ялаташ леладераша нийслагIча пятилетка укх диъпагIча, къоастамбеча шера кхебаьр. 600 гектар гаргга ялат да деррига а чуэца дезар.

— Ялат чуэца доладалалехьа дикка хьалха дийца чIоагIдир оаха социалистически яхьа хьалаш, — йоах совхоз-техникума партийни организаце секретара нов. Албакова. — Ялат чуйнца а даьнна итогаш яьчул тIехьагIа кIувс бала лаьрхIад оаха хьалхара моттиг яьккхача комбайнера. ШоллагIа моттиг яьккхачоа премник лургья, хIаьта кхоалагIа моттиг яьккхачоа — 50 сом.

— Цул совгIа, дIахо дувц парткома секретара, — ялат чуйнца даккхара белгалдаьча итт дийнахьа хIара денна 10 сом премн лу хьалхара моттиг яьккхачоа, шоллагIча мотте волчоа — 5 сом, кхоалагIа моттиг яьккхачоа — 3 сом. Иштта хьалаш да ялат чуэцача дакъа лоацача шоферашта а...

Совхоз - техникума кхашкара гурахьа дийна ялат чуэцаш 6 комбайн я. Цхьаккха а комбайнер ваи дийнахьара ший балха норма кхоачаш ца еш. Царна юкъе яьржай социалистически яхь. Таханарча дийнахьа, вешта яьлча, ялат чуэца болабеннача хьалхарча дийнахьа денз яхье хьалхе лелаеш хьавоагIа комбайнер Кансыгов Муса.

— Муса тха дикагIболча комбайнерех цаI ва, — дувц совхоз - техникума директора Цокиев Мухтара. — Укх бетта 16 дийнахь дIадоладеннад тхо ка бола ялат чуэца. Укхаза белгалдаккха деза, ялат чуэца доладе эггара хьалха бокъо еннар нов. Кансыгов хилар. Шийх бенна тешам боабац цо. Цун комбайна тIа массаза а лепаш я карара кара луш йола ЦIе вымпел. ХIаьта массарел доккхагIа толамаш хиларах хIара денна тума ахчан преми а эц цо, балха ди чакхдаьнначул тIехьагIа торжественни хьале дIалу из.

Кансыгов Муса тхоашта бIаргагор ловш ялат чуэцаш латта кха долчахьа дIадоладелар тхо. ТоптIа кхаьча Муса ший комбайна бункер чура ялат автомашина чуIочудоассадеш воаллар.

— Ялат миштад шун укх шера? — хаттар ду оаха.

— Соахка санна деце а, хьувкъам во бац, — йоах Мусас. — Комбайна бункер сихха хьалъюз. Ялата фийг биза бя. Цхьайолча участкера гектара тIара 28—29 центнер йоал, кхычахьара — кIезигагIа...

ДIахо совхоз - техникума директорвацеи специалистащеи хиннача къамаьлагIа сона гучадоал деррига ший дахар лаьттанца дийза вола къахьегама саг Муса хилар. 40 шу мара даланза веце а, 27-гIа шу да цо механизаторалла болх бу. ХIаьта комбайнер вола 12 шу да. Ший Даьхен, халкъа духьа цо хьийга къа зехьа дайнадац. Дуккхаза а тийннай цунна Сийлен грамоташ, ахчан совгIаташ. 1972 шера доккхий толамаш дахарах вай правительствос Кансыгов Мусайна елар «Знак Почета» яха орден, хIаьта 1973 шера социалистически яхье котваьннилга а лаьрхIа КПСС Нохч-ГIалгIай обкомеи, республика Министрий Советеи, облсовпрофеи баьча социамагIа пачхьалкхен маьхах «Жигули» яха машина а хьожаяьй цунна.

— КIантий ба тха механизатораш, — йоах совхоз - техникума директора нов. Цокиева. — Цар къахьегамах хьахулаш да-кх деррига беркат. НийслагIача пятилетка укх диъ шера районаи боахамашта юкъе хIара шера хьувкъам дикагIа кхебеш хьадоагIа тхо. Соахка хIара гектара тIара оаха чубера 30 центнер мукхи, 27,5 центнер кIаи, 26 центнер фуалъяьха хьажкIаши. Вешта аьлча, хIара гектара тIара чудена ялат 27 центнер хилар тха. ХIаьта укх шера а 25 центнерал кIезигагIа доацаш ялат тхоашта цхьан гектаро лургхиларах дог тийша а да. ТIаккха тха вIаштIехьадоал пачхьалкхенга ялат дохкара пхе шера план укх шера кхоачашъе.

Ялата гIулакхa совхоз - техникум района вокх боахамел тIех хилар да шоай доалахьа долча лаьттех бокъонцарча даьша санна мутIаречa механизаторгара денз керттерча специалистага кхачалца болча беррнгача наха йоагIача тайпара йоакхо елга. Укхаза ханнахьа оахам ду, удобренеш тесса хьаьнду лаьтта, севообороташ лелаю. Цудухьа лаьтто а шийна Iа гIулакхи доали дарга хьежжа да юха хьалуш дола беркат.

— Тха доалахьа 3060 гектар лаьтта да, — яхаш дувц совхоз - техникума керттерча агронома Султыгов Мухьмада. ХIамаш дIаювш дола лаьтта 2 эзар гектар да. Соахка 52 эзар сом совгIа пайда бир тхона гурахьа дийнача кIивон мукхои. Укх шера а алсамо пайда хургба тхона ялатах. ХIанз кIаи мукхи чуийца моттигаш ча тIера дIа а доаькхаш оахам дара кийчъеш да тхо. Цу тIа шоллагIа юв культураш дIаюргья оаха.

Дерригача ялатах ах совгIа дар чуийца баьнна совхоз-техникума механизатораш. Цхьаккха а фийг лаьтта ца буташ деррига ялат цIендаь чуэца а сихха из пачхьалкхенна дIадала а лерхIаш къахьегаш ба уж. ХIаьта цу гIулакха царна мел эша хьалаш вIаштIехьа а даьхад укхазарча партийни профсоюзни организацеша, кулгалхоша, специалисташа.

Дулх юкъе доацаш кхача кийчбац бригадерча повараша, механизатораша салоIача хана яьй хьотт мел эшаш дола хIама дахьаш ена Назрановски райпо автолавка, краски уголоке деша керда газеташи журналаши да, вай мехкареи доазол дехьареи кердадараш царна довзийташ ба политинформатораш а агитатораш а, цар арахец «Къахьегама листок»», «Молни» , хIара денна яхьа итогаш ю.

Цу дерригне хьинарегIея овсарегIея хулаш ялат чуэцаш боахкарий къахьегам, царна юкъе шерагIа яьрж яхь.

Р. МАЛЬСАГОВ.

ХЬАЙБАШ МЕЦА ХУРГДАЦ

Доакъарца хьайбаш тоъамболаш Iалашдара хьинар андаь къахьегаш оа хIанз Шелковской района Ленина цIерагIча колхоза доакъар Iалашдераш.

Укх шера планагIа 5135 тонн йол, 1000 тонн сенаж, 600 тонна баьций витаминни хьоар, 5525 тонн силос Iалашъе езаш ба уж.

Хьалхашка латта декхараш кхоачашдара 850 гектара гIа цкъа дIайийча дуккхача шерашка, 383 гектара тIа цхьан шера хьахула оаьцаш, 450 гектар совгIа силоса хьажкIаш дIайийнай колхозе.

Доакъар Iалашдара хIара бригаде (кхоъ я уж колхозе) лаьрххIа звеньяш вIашагIъехкай. ХIанале 3000 тонн совгIа йол, 1120 тонн сенаж, 340 тонн баьций витаминни хьоар кийчдаьд.

Доакъар Iалашдеш къаьстта дика къахьег шоллагIча бригадерча Бабин Леонида кулгалдеча доакъар Iалашдеча звенос. Механизаторашта юкъе дика къахьегаш белгалбаьнна цхьоалагIча бригадера трактористаш Кутрецов Федор, Смирнов Михаил, шоллагIча бригадера Пиядин Николай, кхоалагIча бригадера Колонец Андрей, кхыбараш.

Колхоза керттерча усадьбера гаьна я кашараш, фермаш. Цига доакъар дIахьош къаьстта йол дIакхахьа аттагIа хургдолаш кепа етт колхозхоша. ХIанз Iалашъяь йол еррига кепа теха я.

Доакъар Iалашдеча звеньяшта, механизаторашта юкъе шерра социалистически яхь яьржай. Ший хиннахьеи, кхоачамболаши, цхьоалагIча а шоллагIча класса долаш доакъар Iалашдаьча звенон хьалхара премн — 600 сом, шоллагIа премн — 500 сом лургья. Iалашдаьча хIара тонн кхоалагIча класса доакъарах механизаторашта шн сом ахча лу, нагахьа санна Iалашдаь доакъар цхьоалагIча класса хуле — 3 сом лу, шоллагIча класса — 2 сом 40 кепиг.

— Кастта силос Iалашъе йолаергья оаха. Дика хьийкъай силос дIайийна хьажкIаш. Шеко яц силос Iалашъяра укх шера колхозхоша тIаийца декхар толамца кхоачашдергхьдарах, — йоах колхоза керттерча экономиста Л. Литвиненкос.

Х. МАГОМЕТОВ.

ПРОДУКЦИ ДИКАГIА ХИЛИЙТА

Арахеца продукци дика хилар производства керттерчарех цхьа хьоккхам ба, цох тийша да продукци дикагIа маьхала ялар а. Нохч-ГIалгIайчен дуккхача предприятеша арахеца продукци дикеи тIехдикеи мара а ца хулийташ, потребителашта юкъе лакха лоаттаду цар шоай марка сий. Продукци дикагIа хилийтар айхха дувзаденна да стандартизаце балхаца. Продукци стандарташа, технически хьалаша дIа малеххара хилийтар да керттердар.

«Красный молот», Грозненски ремонтно-механически заводашка арахецача продукцега стандартийн измерительни техникан госнадзора Нохч-ГIалгIай лаборатора болхлой. Тохкама буров тохара йола «Красный молот» заводе арахеца грязеви насосаш техкача гучадаьлар уж эсала хилар. Тха лабораторе болхлой хьежачул тIехьагIа гучадаьлар потребителашта дIаухийташ йола насосаш запасни оатхалий комплекташ йоацаш йолга. Насоса предохранительни узела давлени технически хьалаша дIадехачох 10 процентал лакхъяла йиш йолаш яц, хIаьта нормагIчул 20 процент лакхлуш хиннай из. Цудухьа насоса гидравлически даькъа тIа бокхе низ тIа а латташ болх беш хиннаб цо. Цудухьа насоса оатхалаш сиха йох. Из бахьан долаш доазол арахьарча мехкашкарча насосашта нийса лархIа йиш йолаш яц уж.

Из кхоачамбоацар дIадаккхара дукха болх бе беза заводa болхлоша, специалисташа. Арахеца йолае еза сглаживающи фильтраш (компенсатораш). Технически хьалаша дIа малеххара ца хиларах лабораторе болхлоша дIа ца йохийташ соцайир 9МГР-61 яха грязеви насосаш.

Иштта тха лабораторе болхлой хьежар грязеви насосашта лаьрхIа Грозненски ремонтно-механически заводе арахецача штокашка, клапанашка, поршнешка. Уж еррига изделеш запасни оатхалаш санна дIайохийт агрегаташка. Уж чIоагIа эшаш а я, царга чIоагIа хьежаш а хул потребителаш.

Царна термообработка яьчул тIехьагIа гучадаьлар чIоагIилга диллача боарамагIа йоагIачул дуккха мелагIа уж хилар. Консервирующи смазка а ца еш упаковка ю оатхалашта. Цудухьа зIамига кхийтта а тIоадал кхийттача мукх юъ уж. Заводе дIа-юха хьежаеча хана тохаш дола кулг лорадеш ца тохарах цхьайола штокаш оагIонцара чуйнхьа хул, из технически хьалаша могийташ дац. Чертежашеи технически нормашеи маяххара яц упаковочни тара. Уж хьаеча Аргунски заводагара доагIар хьа а дехац цо.

Уж а кхыдола а кхоачамбоацараш нийсдалар бахьан долаш тха лабораторе болхлоша потребителашта дIа ца йохьийташ соцаяйтар цхьайола оатхалаш. Цхьа юкъ яьннача хана белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадоахий хьежар лабораторе болхлой Грозненски ремонтно-механически заводе. Уж цIендаь дIадаьха ца хилар гучадаьлар. Юха а потребителашта дIа ца йохьийташ соцаяьй 12 ГР яха штокаш. Цу гIулакха цIенхаштта уйлае еза заводий кулгалхоша.

Е. КУЗНЕЦОВ,
стандартийн измерительни техникан госнадзора Нохч-ГIалгIай лабораторе вокхагIвола инженер.

Хорезмски область. Дика гIулакх ду дIайийнача культурашта Ургенчски района Ленина цIерагIча колхозе.

Боамбе плантацешка культиваци ю, удобренеш, хий дехк. ХIара кIотарга тIа 2—3 кIопилг гучаьннай.

1200 гектара тIара хIаране тIара 45 центнер йоаккхаш боамби-сырец чуэца декхараш тIаийцад колхозхоша.

СУРТА ТIА: боамбена хий дуллаш латт.

К. Атаева сурт. ТАСС фотохроника.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР
ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

Ноанойи берийи— цахаддаш йоакхои теркои

Республика унахцIено лораяра министро М. Т. Индербиева яьча доклагаеи Лакхехьарча Совета унахцIено лораяреи социальни Iалашони массазарча комиссе, председатела Н. Б. Мироновас «Республике ноанойи бераши лорадара дечун хьакъехьа» яьча содокладаеи ла а дийгIа боагIаш бола соцам тIаийцаб Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо.

Лакхехьарча Совета Президиумо белгалдаьккхад, кхалнахаи бераштеи поликлинически гIулакх деш республике 41 кхалнаьхеи 40 берийи консультаци, 267 фельдшерско-акушерски пункт, 14 центральни районни больница йолга. Укх тIехьарча хана дикагIа болх бе яьннай цхьайола родильни отделенеш (№ 2 йола Грознера роддом, Урус - Мартановски, Ачхой - Мартановски районни больницей а, города Малгобека больницера а родильни отделенеш).

ДукхагIа а хиннай медицински гIулакх делга тоа а даьд деша даха ха йоацача берий учрежденеша.

Цунца цхьана ноанойи бераши лорадара даькъе цIенхаштта кхоачамбоацараш а да. Дуккхача дарбан учрежденешка во вIаштIехьбаьккхаб кхалнаьха консультацей болх. Гинекологически лазараш долча кхалнаха дарба делга ледара лел хIанз а. Цхьайолча районашкарча фельдшерско - акушерски пункташка тоъал бац акушеркаш, уж во Iалашъяьй инвентараца, цар чу телефон чуйнийлла яц.

Роддомаш а дуккхача районни больницай родильни отделенеш а санитарни нормашеи дIадехарашеи яххача тайпара яц, цига яц гIон йола помещенеш, из бахьан долаш телхаю санитарно - эпидемиологически режим.

Харцахьа лархIа дезаш да республика юрташка Iодеча берех 21 процент дараш цIагIа деш хилар. Цхьайолча районашка Грозненски, Шалински, Назрановски, Урус - Мартановски, Надтеречни лерттIа тIахьожам лоаттабац Iодаьчеи дайначеи берашта регистраци яра.

Республике тоъаш бац лораш-педиатраш: юрташка болх беш ба эшачарех 60 процент, городашка — 80 процент.

Дукха кхоачамбоацараш да берашта эша кхача вIаштIехьбоаккхача а. Кхоачамбац 1971 шера 10 ноябре республика Министрий Совето тIаийца Советски, Урус - Мартановски, Шалински, Сунженски, Надтеречни районий 13 юрта шурий кухнеш хьаелларах бола соцам.

Торговле министерствос (нов. Ф. В. Мирчев), «Респотребсоюзо» (нов. М. А. Мамаев), «Росбакалея» контора (нов. Ю. С. Самхадов) де доагIар дац торгови сети берий учрежденеши берашта эшача продуктаща Iалашъяра.

Кхачан промышленноста министерствас, шурий промышленносто, «Консерплодоовощ» яхача производственни объединене вIаштIехьдаьккхадац берашта эшаш йола продукташ арахецилга, из бахьан долаш республикал арахьара хьатIакхухь уж.

УнахцIено лораяра министерствос, къахьегамхой депутатий районнии городскойи исполкомаша лерттIа йоакхо яц роддомий, кхалнаьхеи берийи консультацей материальни база чIоагIъяра. Республике яц лаьрххIа йола берий больница.

ЦIенхаштта тоаде дезаш да школьникий унахцIено лораелга а. Школьни лораш ца хиларах больницашка гIулакх ду дешархошта. Цхьайолча школашка эшаш йола оборудовани яц, телхаю санитарно - гигиенически нормаш. 474 школах 140 школе мара кийчбац бIайха кхача.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо унахцIено лораяра министерство (нов. М. Т. Индербиев), къахьегамхой депутатий районнии городскойи Советий исполкомаш декхарийла яьй укх соцам тIа белгалдаьха кхоачамбоацараш дIа а даьха ноанойи берийи унахцIено лораелга цIенхаштта тоаде.

УнахцIено лораяра министерствана могадаьд кхалнаьхеи берийи консультацей болх тоххилга, берагIа болчеи стационарашка гинекологически лазараш долчеи кхалнаха дарба дар тоаделга, роддомашкеи родильни отделенешкеи санэпидрежим нийса лелаелга.

1975 шера 1 январь хьатIакхачалехьа медицински учете дIаоттаде деза хIайзалца из даиза дола бераш. Профилактически болх дIаболабе беза доккхагIа долча берашта юкъе. 1974—1975 шерашка еррига дарбан - профилактически учрежденешка мел эша акушеркаши педиатраши хилийта беза, уж мел эшачунца Iалаш а баь. ХIара медицински болхлочун шийна тIадиллача гIулакха хьалхара бехктоккхам лакхбе беза. ШерагIа йоаржае еза дикагIйолча берий дарбан учрежденей балха опыт.

ЦIенхаштта тоабе беза санитарно - просветительни болх. Бахача наха хьалхашка дукхагIа къамаьлаш де деза медицински болхлоша, арахеца еза брошюраш, санитарни бюллетенаш, газеташ тIа статьяш кепаетта еза, радиои телевидене гIоллеи къамаьлаш де деза.

УнахцIено лораяра министерствас, къахьегамхой депутатий районнии городскойи Советий исполкомаша мел эшар де деза дарбан учрежденей (роддомий, фельдшерско - акушерски пунктай, берийи кхалнаьхеи консультацей), деша даха ха йоацача берий учрежденей материальни база чIоагIъяра. 1974 шера 1 декабрь хьатIакхачалехьа чIоагIеи кIаьдеи инвентарь Iалашъяь яккха ба. Iай болх бара ханнахьа кийчо е еза.

Къахьегамхой депутатий Урус - Мартановски, Советски, Шалински, Сунженски районни Советий исполкомаш декхарийла яьй 1974 шера 1 декабрь хьатIакхачалехьа берий кхача кийчбеча кухнешта помещенеш лаха.

УнахцIено лораяра министерстваца цхьана просвещене министерство декхарийла яьй дешархой унахцIено лораелга тоаде.

• • •

АКТИВИСТАШ ДЕШАШ БА

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо иштта ладийгIар Ленински исполкома председатела нов. С. Н. Обрядинеи къахьегамхой депутатий Грозненски районни Совета председатела заместитела нов. М. А. Гулькоси советски актива районни школай балхах яьча докладашка.

Цу хьакъехьа тIаийцача сацам тIа белгалдоаких цу районашка вIашагIъехкача советски актива школаша Советий болхлошта идейно - теоретически боарам лакхбара а советски балха практика Iомаяра а дикка новкъостал даьлга.

Цхьабакъда, дешара план йиша кхоачанъеш яц, занятеш ца хулаш а тIехьа йоахаш а моттигаш нийсъеннай. Еррига занятеш боагIача идейно-теоретически методически боарам тIа хиннац.

Къахьегамхой депутатий Ленински, Грозненски районни Советий исполнительни комитеташ декхарийла я хIара занятеш кIоаргга чулоацам болаш, ладувгIараштa пайдане хургйолаш дола гIулакх вIаштIехьдаккха. Школашка керттера теркам тIабахийта беза Советий балха актуальни дешаш Iомадара, Советий балхах дола партеи правительстван соцамаш, къахьегамхой депутатий районни, городской, юртий, поселкови Советех дола Законаш дIадовзийтара.

ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера план ханал хьалха кхоачашъяра йолча социалистически яхье боккха къахьегама толам баьккхаб Буняев Валентин Варламовича кулгалдеча буров деттарий бригада коллективо.

Карабулакски буров тохара балхий управлене коллективашта юкъе эггара хьалха буров тохара йола шера план кхоачашъяьй укх бригада коллективо.

Заманкул - 82 яхача скважина тохаш дола буров проектни отметкага кхоачийташ 4900 метр кIоаргга техад. Балха юкъе дикагIча оагIорахьа хьахьекхар шоаш искусственни а естественни а алмазашца армироваи яь долча осташа. Цхьа алмазни оста 195 балха сихьатагIа 148 метр чIоагIеча лаамаи породаех чаккхдаьлар. Дукха болх ба буров деттарий укхаза бе беча бар: эксплуатационни обсадни колонна Iочуяхийта еза, цул тIехьагIа меккдаьтта даккхара тахка еза из скважина.

А. БАКАЛЮК.

ХА ЗЕХЬА ЙОАЯЦ

Болх бе йиш йолаш ена ха зехьа йоа ца еш, хIара сахьтах бизза пайда эцаш хьинаре къахьегаш ба укх деношка гурахьа йийна культураш чуэцаш боахка Шалински района XX партсъезда цIерагIча колхоза механизатораш. Ялат мамогга сихагIея доа ца деши чудара еррига шоай уйла тIаяхийта, шоайла шерра социалистически яхь йоаржаяь болх бу цар.

ЦхьайтталагIча нюле болабелар колхозхой гурахьа йийна культураш чуэца. Ялх комбайн араяьлар кхай тIа. Цу цхьан дийнахьа 30 гектара тIара мукх чу а бена, 150 гектара тIара кIа хьекха касарашка Iодиллар. ХIаьта деррига чуэца деза кIа 700 гектар да. Хьакхар а ардар а къаьстта къаьстта долаш чуэц кIаиэ из культура. Цу тайпара ялат чуэцаш дукха ха йовю механизатораша. Цхьабакъда, цунца цхьана хьакхари ардари цхьана долаш чуэцаш доадачул кIезигагIа ялат доаду цу тайпара ялат чудахьаш.

ХIанзле ялат чуэцаш комбайнерашта юкъе яьржача яхье хьалхалаттараш белгалбаьнна. Царех цаI Ибаев Саламбек ва. Эльдаров Ахьъядаца яхь лелаеш ва из. ХIара дийнахьа юкъера лаьрхIача 30 гектара тIара ялат чудахь цар шинне. Цхьабакъда Саламбека балха хьокхамаш дикагIа да Ахьъядачул.

Царна дукха тIехьа ца бусаш къахьегаш ба комбайнераш Джалуев Ламсолта, цунца яхь лелаеш вола комсомолец Ахмадов Мохьмад - Салахь. Хьалхарча дийнахьа ший вокхагIволча новкъостал хьалхаваьлар Мохьмад-Салахь. 17 тонни 288 килограмми кIа аьрдар цу дийнахьа къонача механизатора. Цхьан дийнахьа цаI, шоллагIча дийнахьа шоллагIвар хьалха воалаш лел царна юкъера яхь. Ший вокхагIволча новкъоста балха опытах пайда эца хьож комсомолец Ахмадов Мохьмад-Салахь.

Механизаторий балха хьалаш вIаштIехьдахара, болх аттачабаккхара, къахьегамцара безам совбаккхара хадданза йоакхо ю колхоза правлене, кулгалхоша.

Еха комбайн е машин ха йоа а ца еш тоае кийча йолаш кхай йисте массе хана «техничка» латт. Кхай тIа цIи ца ялийтара комбайний, машиний болх баь газаш араухача турбашта, газаца цхьана урауха цIера снйгаш «лувцара» лаьрххIа приспособленеш ехкай. ЦIи ялча из сиха йоае йиш йолаш ба механизатораш. ХIара комбайна тIа хий чудолла бешка, огнетушитель, гIум чу а йолаш яшка латт, белаш я.

Делкъийга колхоза столове кийч а бий кхай тIа бIайха кхача бахь ялат чуэцаш боахкача механизаторашта.

Социалистически яхье котало яьккхача комбайнера, шофера карара кара тела ЦIе вымпели ахчан премии лу. ХIанзле массехказза ахчан премеш нийяь комбайнеро Ибаев Саламбека, шофера Решидов Сайд-Ахьмада.

Колхоза кулгалхоша шоаех еча йоакхонга хьежжа дикеи сихеи къахьег ялат чуэцаш боахкача наха.

Гурахьа йийна культураш сиха чуэцар дуккхача даькъе комбайнашкара машинашца ялат хьатта дIакхухьача нахах тийша да. Из дика кхетаду колхоза шофераша.

Шофераштa юкъе яьржача яхье хьалха Решидов Сайд-Ахьмад ва. Цул дукха тIехьа ца бусаш къахьегаш ба шофераш Умаров Сайпи, Зелимханов Сайпи, Зелимханов Жалавди, кхыбараш.

Дика хьийкъай колхоза гурахьа йийна ялата культураш.

— Укх шера планагIа пачхьалкхенга 1700 тонн ялат дохка дезаш да тхо. ХIаьта оаха чIоагIо яьй пачхьалкхенга 2100 тонн ялат дохка,— йоах колхоза керттерча агронома Дохтукаев Сайдас.

М. ЭПЕНДИЕВ.

ВОРХI БЕТТА ПЛАН— ХАНАЛ ХЬАЛХА

Къаьстта дика къа а хьегаш Грозненски швейно - производственни объединене цехашта юкъе яьржача социалистически яхье укх шера хьалхалаттачарех я Гудермесски районерча Невогрозненски хIамаш тегача цеха коллективо. ВорхI бетта план 19 июле. 108,1 процент кхоачаш а еш, планал совгIа цо тийгад 22665 барзкъа. Ер бутт боолехьа август бетта календарагIа кхы а 16 эзар барзкъа тегаргда цеха болхлоша.

Уж къахьегама толамаш доахача къаьстта дика болх барца белгалъяьннай Смирнова Александра Михайловнас, Габачаева Галина Леонидовнас кулгалду бригадаш. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 120—125 процент кхоачашъю цар.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

КИПРЕРЧА ХЬАЛАХ ЛАЬЦА

СТАМБУЛ. 20 июль. (ТАСС). Турецки тIема кемаша дIакъайлай Ларнакен Лимасоли яха кипрски порташ. Эгейски форда еррига район тIема хьаля тIа я аьнна дIахкхайкадаьд турецки военни командоване.

Стамбульски, Анкарски, Ирмирски а юкъейолаш Турце 14 центральнии къулбехьен-малхбузени вилайеташка (провинцешка) чрезвычайни хьал да аьнна хьакхайкадаьд.

Радиос баьча хоамах, Турце сигала граждански авиаце самолеташ лелаеш яц.

АФИНЫ, 20 июль. ТАСС-а корр. В. Сафронова хоам бу: Мехка мобилизаци еш латт. Цхьаккха операцеш еш яц банкаш, тикашкара продукташ ийеш ба баха нах.

Моттигерча журналисташа яхачох, бIум полицен хIаьннача кийча я. Мехка къилбаседехьа Салоникерен Кавалерен турецки доазонгахьа болабеннаб греческа бIу. Цу оагIорахьа долх греческа бронетанкови доакъош я.

ЛОНДОН, 20 июль. (ТАСС). Англе кхыча мехкашнарча гIуллакхий министра Каллагэна тахан Греце посол хьатIа а вийха къаман гварде греческа эпсараша дакъа э лоацаш «конституцегIа доацаш Кипра чакхдаьхача гIулакхаша хIанзарча хьала тIа кхрачадаьд», аьннад. Каллагэна белгалдаьккхар, Кипре конституционни Iаьдал юхаоттаде деза, аьнна. Лондоне переговораш яра шоай правительствай викалаш хьожабара Турции Греции тIахьийхар по. Иштта Каллагэна тахан къамаьл хилар Лондонерча турецки посолаца а, агентстваша деча хоамех, «турецки правительствас леладеча гIулакхашта ше раьза воацилга дIахайтар цо».

БЕЙРУТ, 20 июль. (ТАСС). Кипре хиннача тIема мятежа духьалара дуккха нах бола митинг хилар Ливански столице центре.

НЬЮ-ЙОРК. 20 июль. (ТАСС). Пентагона викало Дж. Фридхейма аьлар «Форрестол» яхача авианосцаи США ВМС кхыча кемаштеи Кипре гIо аьнна приказ деннад, гIайрен тIара американски гражданаш цIабоалабар духьа».

ВАШИНГТОН, 20 июль (ТАСС). Кипре хиннача тIехьарча событешца ювзаенна заявлени яьй США паччахьалкхен департаменто. Цу тIа йоах: «ВIашагIкхийттача Штаташта хала хет Турце а хIаьта цул хьалхагIа Греце а тIема акпеш йолаяр».

АНКАРА, 20 июль. (ТАСС). Турце премьер-министра Б. Эджевитс официально хьакхайкадаьд статус-кво юхаметтаоттаяр духьа турецки бIу сигалара а форда тIара а Кипре хьатIаухаш ба, аьнна. Дош машарца къоастаде гIортара хIама цу хинначул тIехьагIа мара де доладаьдац из, аьлар цо.

Къаман гварди оалачун керте латташ вола 650 эпсар гIайрен тIара дIаваккха аьнна даьча дехара ак аьннад греческа правительствос, хIаьта ховш ма хиллара, законагIа хержа йола Кипра президента архиепископа Макариоса правительство дIаяьккхараш уж ма бий. «Президент» ва яхаш вола Самсон керте латта марионеточни режим Афинаша Кипре оттаяр энозисага — Кипр Грецех дIатохарга баьккха хьалхара гIа лерхIаш я Турци, хIаьта цо Кипрерча турецки общинай къаман хьашташта зе дергда.

Тахан Iуйрийна 6 сахьат даьлча дIайолаяьча десантни операце дакъа лоацаш ба турецки герзашцарча низий парашютно-десантни бIу, турецки ВМС 30 гаргга кема. Цох йола решени тIайийцай тахан бийсан хиннача турецки правительства экстренни заседане.

НИКОЗИЯ, 20 июль. ТАСС-а корр. А. Керживцева хоам бу: Кипра къилбаседена тахан Iуйрийна Iобессаб турецки бIу. Кипрски столицана тIагIолла лел турецки самолеташ. Никозия пригородашкеи городе турецки къамах бола нах бахачеи Iойоссаш латт йоккха турецки десант. Корпункта корагIа арахьежача сона гу из мишта чакхйоал. Хьахозаш да еттача топийи автоматийи таташ. Турецки самолеташа бомбаш етт цхьайолча объекташта.

Кипрерча турецки общинай радио герз Iо а дилла грекашкиприоташ кара бахкар хьадехаш я. Каравенар дийна вуторгва йоах турецки тIема Iаьдалаша. Оаха лерхIар, белгалдоаккх кхайкарал тIа, Iаьдал дIалаьца путчисташ дIабахар да.

Цу радиостанце беча хоамагIа, Кирения яхача районерча къаман гварде подразделенеша кIай байракх хьалъайяьй.

ООН-а кхерамзлен Совете

НЬЮ-ЙОРК, 20 июле. (Корр. ТАСС).

Селхан хиннача ООН-а Кхерамзлен Совета сихха гулъяьча заседане Кипре хиннача мятеже Греце юкъехиина хилар харцде йиш йоацаш гучадаьннад, хIаьта из бахьан президент Макариос керте вола законни правительство дIа а яьккхай.

Кипра президента архиепископа Макариоса заседане ше къамаьл деш долча бесса гучадаьккхар Кипра мехка «чура гIулакх» да аьнна долча цу событешца хьашт долаш хиннаяц Греци яхаш греческа военцинои цун Кхерамзлен Советерча викалашеи дийцар харцдар. Афинаш юкъейоацаш, белгалдир цо, переворот хила йиш йолаш яцар, Макариоса, масала, юкъедоаладир опознавательни знакашка диллача мятежникашка хиина танкаши бронемашинаши греческа тIема контингент хилар бакъдеш дола кепа йоазон тIа кепа теха арадаьнна сурташ.

Кипра президента белгалдаьккхар мятежникашта тIайрен халкъо цIенхаштта духьале яь хилар. Из духхьале елга, аьлар цо, Кипр тIа конституционни кортамукъален демократически бокъонаши юхаметтаоттаддаца соцаргдац.

Советски викало В. С. Сафрончука ше къамаьл деш Кхерамзлен Совет тIахьийхар греческа военцина Кипр суверенни республика гIулакхашта юкъе ца лелхийтара тIехьа ца тетташ де дезараш де, яхаш.

ЧIоагIа кхерам тIатувс, белгалдир цо дIахо, Кипра патриоташта путчисташа цIий Iомехкадеш деча низаша. Совета заседане «дуненхалкъашта юкъерча соглашенеша белгалдаьча боарамал» совгIа йола греческа тIема персонал Кипра тIара араяккхари «могача бесса сатохари» дехарца кхоачамбеш йолча резолюце проект тIайийцар. Проекта тIа хьоадац Кипра тIа законни правительство юхаметтаоттаяреи тIема путчиз вIашагIъеллараши харцбара хьакъехьа дола дешаш.

Кхерамзлен Совета аргIанара заседани тахан хургья.

О. АНИЧКИН,
Ю. РОМАНЦОВ.

ДИКА КЪАХЬЕГ, ХОЗА САЛОI

Хоза кийчъяьча моттиге улл «Юность» яха пионерски лагерь. Лаккхача хьуна юкъе дагIа пионераш чуIеш дола цIенош. Бераашта салаIара мел эшар да лагере. ЦIена а лостам болаш а я школьникаш бувшаш йола общежитеш. Дийнахьа кхоза дIайха даа хIама лу берашта. ЧIоагIа раьза ба пионераш шоай лагера.

Иштта дика салоIа моттиг кийчъяра чIоагIа йоакхо яьй Ленински района «Родина» яхача совхоза директора Советски Союза Турпала Крутов Петр Максимовича. Из каст-каста воагIа шийна дукха беза пионераш болча. ХIаьта бераша доккха новкъостал ду совхоза болхлоошта кхашка балхаш деча.

— Тхо совхозе дукха деза хьаьший да, — йоах лагера начальника. Грознерча № 15 йолча школа военрука Кордик Виктор Ивановича. — Тхо духьала дика хьеген сакъердеи даьхкадац укхаза, оаха къа а хьег.

Июнь бетта цу лагере салоIаш а совхоза новкъостал деш а хилар Грозне №№ 7, 18, 19 йолча школай 8, 9, 10 классе дIачудаьнна бераш. Цар оасар дир кабачкай 29 гектара тIа, помидорий 98 гектара тIа, петрушка 8 гектара тIа, нарсий 1,5 гектара тIа. 45 тонн кабачкаши 800 килограмм нарсаши чуийцача № 7 йолча школа дешархоашта 1190 сом, № 18 йолча школа пионераашта 1388 сом, № 9 школа бераашта 812 сом делар.

Цу школай завучаша Белогорцев Иван Григорьевича (№ 7 школа), Попондополо Ольга Антоновнас (№ 18 школа), Гарилова Тамара Владимировнас боккха кхетама болх бир бераашта къахьегам дукха безаболийташ, царна юртара вахар дезадолийташ. Берашта юкъера гучабаьлар шоай ударникаш. Цар болх бора кхийначарна ийса. Иштачарех бар 7-ча школера Крутов Сережа, Ульянова Оля, Антонова Ляля, 18-ча школера Мельникова Таня, Абрядин Олег, Дятлова Галя, 19-ча школера Николаева Таня, Аушева Марет, Шаптукаев Руслан, Хумпарова Роза, кхы дуккхабараш я.

ХIанз лагере салоIаш да Грозне №№ 2, 4, 32, 40 йолча школашкара бераш.

ЧIоагIа хьийкъай «Родина» совхоза нарсаш укх шера. Уж чуэца дукха нах эш. ХIаьта хьа ца йоахаш ди тIехьаялийта йиш мичай уж.

Нарсаш чуэцача къаьстта чIоагIа накъабаьшнаб пионераш. Из болх мел боккхача лоархIаме ба, ханнахьа хьаьйа керда нарсаш дIакхачийтар Грозне баха нах мел чIоагIа гIадбугаш да, хIаьта чуэца тIехьаяьннача нарсаша мел доккха зе ду берашка дика дIадовзийт царна кулгалдеча хьехархоша Гурова Валентина Григорьевнас, Акопова Екатерина Татиосовнас, Докторова Людмила Николаевнас, Лобжанидзе Валентина Андреевнас.

Зехьа бовц цар берашта цу тайпара кхетам луш бу болх. ХIара денна юккъера лаьрхIача 50 тонн нарсаш чуэц бераша. Болх дика бераш белгалбоахаш лагере арайоах «Молнеш», «Къахьегама листокаш», берашта юкъе яьржача социалистически яхьа итогаш хIара денна язйий хьалтох, хIаьта лагера кулгалхоша дика болх баьрашта сарахьа баркал кхайкаду.

Нарсаш чуэцача къаьстта дика къахьег 2-ча школерча Гуменюка, Гарелик Викас, Лисицин Федяс, Доронина Людас, Идрисова Раяс, Листопадова Ленас, Алиев Алика, 32-ча школерча Махоткина Светас, Литвиненко Ирас, Резаева Олясс, 40-ча школерча Алиева Розас, Емельянова Ирас, Иналова Тамарс, Ларин Сережас, Плиев Бекьхана, кхычар.

Боккха болх бу лагере берий сакхетам лакхбара. Бераш долча хьоашалгIа ух тIема а къахьегама а ветеранаш.

Лагере хул бераша дийша книжкаш дувцаш йола сайреваш а. Масала, цар дийцар Зязиков Бахьауддина яздаь «Турпала вахарцара ийс ди» яха книжка.

Берашта еш тайп-тайпарча темаех йола лекцеш. Масала, 12 июле хилар «Iилмен дын» яха лекци.

Бераша ду дуккхача тайпара спортивни ловзараш. Уж ловз футболах, волейболах, теннисах, шашкех, шахматех.

Лагере долла хIама тIадерзадаь да берашка дика салаIийтара, цар сакъердаме ха яккхара, унахцIено тоаяра, сакхетам лакхбара.

Ю. ЮСУПОВ.

ДIададахача шоатта дийнахьа дуккхача Грозне бахача наха бIаргаяйра ший тайпара парад. Хеза пионерски форма а ювхаш 140 кIаьнко локхаш оркестр а йслаш В. И. Ленина майдан тIа а баха Ильича памятника хьалхашка зизаш дехкар.

Иштта дIайолаелар вай республика столице — Грозне стадионашка Россе Къулбехьен командашта юкъе «Телата бургац» яхача клуба приз яккхара йола турнир. 27 июле кхаччалца хургья из.

Россе Къулбехьен кIаьнкий толашагIа йола команда белгалъяккхара областий, краяй, республикай турниращка котбаьннача къонача футболистий итт коллектив кхаьчай Грозне.

Зональни яхьий доакъашхоша шиц даькье бекъа а бенна С. Орджоникидзе цIерагIчеи «Динамо» яхачеи стадионашка чакхдоах ловзараш. Турнира хьалхарча шин дийнахьа бархI матч чакхъяьккхар къонача футболисташа, спорт езараашта боккха салоIам а беш.

Астраханерча къонача футболисташа ший тайпара рекорд оттайир, счет 8:1 йолаш уж котбаьлар Волгоградски областерча футболистел. Хьалхарча ловзарашка шишша очко яьккхар Дагестанерчеи (1:0) Ростовски областерчеи (4:0) футболисташкара Ставропольскии Краснодарскии краяй къонача футболисташа а.

Турнира шоллагIча дийнахьа лайзар Шалински «Волна» яхача командера вай къона мехкахой. Счет 3:1 йолаш ставропольски команда эшайир цар. Цхьаккха кот ца воалаш (1:1) чакхъяьлар Ростовски областеи Дагестански АССР-аи командашта юкъера матч.

7:1 счет йолаш къонача волгоградцашкара котало яьккхар Черсий-Балкхарой республикерча футболисташа, хIаьта Астраханерча командас 1:4 счет йолаш Къилбаседа - ХIирийчен команда эшайир.

Ловзарех мукъаболча хана шоай шефий — Грознерча предприятешкарча коллективай новкъосталца вай республика хозача моттигашка экскурсе ухаш салоIаш хул къона футболисташ.

Тахан зональни яхьий аргIанара тур я.

О. АРХИПОВ.

СУРТА ТIА: ловзаш ба къона футболисташ.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

КЪОНАЧА МЕХАНИЗАТОРИЙ КОНКУРС

Укх деношка Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен юртбоахама опытни станце къонача механизаторий - оахам дерий шоллагIа республикански конкурс чакхъяьлар. Цига дакъа лоацаш бар Сунженски, Урус-Мартановски, Гудермесски, Надтеречни, Наурски, Шелковской, иштта республика кхыча районий школашкара ткъо йоIи вIамсаги.

Конкурса доакъашхой паькъала бийцар юртбоахама министра заместитела А. П. Аверина, «Гойтинский» совхоза трактористка Х. Исраиловас.

Цул тIехьагIа хьалхара старт лу яхьий кёрттерча судахочо, юртбоахама Iилма кандидата А. Д. Никитина. Ирача къовсаме чакхйоал къонача ахархой яхьаш. Жюри лаьрххIа хьож яхьий доакъашхоша даьча оахамга, белгалду кIоаргал, ниййсал, кхыйола параметраш.

ШоллагIча республикански конкурса чемпионий ленташ доах Троицкерча юкъерча школа дешархочо Реутова Татьянаси Петропавловски юкъерча школа дешархочо Борщев Анатолеи. Котбаьинараашта мах бола совгIаташ делар.

Конкурса керттера совгIат — просвещене министерства кубок — дукхагIа а дикалгIа а механизатораш кийчбарах Грозненски районага кхаьчар.

Просвещенеи юртбоахама министерстаи ВЛКСМ обкома грамоташ елар конкурса берригача доакъошхошта.

СУРТА ТIА: шолагIа республикански механизаторий оахам дерий конкурса чемпионаш Т. Реутоваи А. Борщеви.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ЧЕМПИОНКА—ВОЛГОГРАДЕ

Газето хоам баь ма хиллара Грозне чакхъяьннача республикански парикмахерий конкурсе хьалхара моттиг яьккхар «Хозала салон» оалача парикмахерскерча кхалнаьха мастера Сапаева Беллас.

Укх деношка конкурса чемпионка г. Волгограде яхай цига чакхйоалача парикмахерий Еррироссийски конкурсе дакъа лацара.

Р. ЯНДИЕВА.

ЮРТА КЪАХЬЕГАМХОЙ БОЛЧА

Укх деношка Сунженски районе кхаашкара къахьегамхой болча яха хилар СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически комбината комсомольско - кагирхой агитбригада.

Дукха нах гулбелар XIX партсъезда цIерагIча колхоза центральни усадьбе. Безаме тIайийцар цар къона химикаш. Химкомбината комсомольски организаце секретара В. Бурлакова гулбеннараашта дийцар предприяте коллективо доахача къахьегама толамех, хьалхашка латтача декхарех. Цул тIехьагIа химикий культура Двореца художественни самодеятельноста доакъашхоша доккха концерт оттадир.

Укх деношка республика кхыча районашка баха кийчлуш ба къона химикаш.

РАЦИОНАЛИЗАТОРА НОВКЪОСТАЛЦА

«СевКавНИПИнефть» опытно - экспериментальни завода К. А. Забурунов начальник волча механически цехе къахьегаш ва токарь Столповских Анатолий Александрович.

Цо болх беш йолча токарновинторезни станока тIа обработка ю йоккхача оатхалашта. стыкующи устройствашта.

Цу оатхалашта чура полировка еш дукха шлиф-шкурка дIайодилга, хIаьта а из дикка шаьр ца лулга ховш вола Анатолий Александрович чIоагIа сагота вар цу гIулакха.

Из полировка дикагIа а чехкагIа а яра йола приспособленеш кийч а я производствана юкъейихьар А. А. Столповских. Из рацпредложени балха юкъеяхьар бахьан долаш къахьегама овсарле 18 процент лакхъелар, хIара нцделли хьаеш бе беза болх 10 процент кIезигагIа хилар.

Анатолий Александрович массаза а къахьегама овсарле лакхъяра пайда эцанза йиса торонаш лохаш ва.

Оатхалашта полировка еш каст-каста шлифовальни шкуркаца кулг-кара бе безаш хул из болх. Из кхерамзлен техника бокъо телхаелга да.

Из кулг-кара бе беза болх дIабаккхара приспособлени дага а лаьца инструментальни участка слесарца Арутюнянаца цхьана хьайир цо. Из балха юкъейоалаярца кулг-кара е ца езаш хилар оатхалашта полировка. Ший производственни декхараш а массаза 140—150 процент кхоачашду цо.

М. ЧИФЛИКЯНЦ.

ИНДЕ ТУРИЗМ

Инде тIехь-тIехьагIа дуккхагIа туристаш хила гIерт. ЦIакнха ца дешаш лоа уллача Гималаяшкара дена аравийски форде Бенгальски заливеи дIайхача хиш долча тропически хьунашка кхаччалца улл Инди. Говрен Тривандрумерен цун берда йистош дунен тIа хозагIчарех я. Къаьнача погодайи пирамидайи цу мехка къаьстта хоза да Майсура храмаш. Цига я IалаьмаIе хоза бIаьщ статуяши статуэткаши. Шоай фрескаш цIи дIаяхийтай Арджантаи Эллораи яхача хьагIарай. ХIаьта Тадж-Махал яха мавзолей дунен тамаш я.

Бакъда цу къаьнача реликваех лаьтта Iац таханарча Инде сибат. Кортамукъале яьккхача шерашка цун лаьтта хьахиннай сталелитейни заводаш, езача машиностроене предприятеш, мехкдаьтта промыслай буровойш, высоковольтни электрически линеш. Индустриализаци еча Индена доккха новкъостал даьд Советски Союзо.

Колониальни ханашка кхыча мехка баха бокъо яцар индийций, хIаьта кхыча мехкашка бахарий а йиш яцар Инде хила. Кортамукъале яьккхачул тIехьагIа мара дегIаьха йоленнаяц туризм. Хьалйир отелаши транспортни магистралаши, кхыча къамий метташ ховш бола гидаш кийчбир. Правительствос лораду хIанз къаьнара памятникаш. Альпинисташтеи Iай спорт езачарнеи Гималаяшка хьалъеш латт горнолыжни база.

ТIехь - тIехьагIа дуккхагIа хул туристаш. ДIададахача шера Инде хилар 350 эзар гаргга саг, царна юкъе кIезига бацар советски нах а.

Б. ВАТС, индийски журналист. (АПН).

Реакционни режим дIаьккха шу шу белгалдаьча малагасийски республика правительствосен мехка халкъон шоай экономикера империалистически монополеш цIенхаштта дIаяхара никъ лаьцаб.

СУРТА ТIА: Тананарива — Малагасийски республика столица.

В. КОРОЧАНЦЕВА сурт.

ТАСС фотохроника.

ШАШКАШ

Города шахматни клубе дIахо хьош я Еррироссийски бIаргаш дайнарий общества правлене Бакурчеи Грознерчеи сборни командай эрсий шашкех ловзара йола доттагIала матч. Ши тур чакхъяьнначул тIехьагIа счет 5:5 яр. КхоалагIча туре бакинцаш хьалха хилар счет 8:7 йолаш.

19 июле чакхъяьнна пхелагIа тур а Азербайджана команда котйоалаш чакхъяьлар. Хьалхарча доска тIа Г. Ахмедов (Баку) М. Назаровца цхьаккха кот ца воалаш лайзар. Нохч-ГIалгIай республика чемпион волча Н. Хромушкина котало яьккхар хьалха разрядник волча Б. Аллахвердовца ловзаш, 11,5:13,5 иштта счет йолаш хьалхарча ах даькъе котало бакинцашка хилар.

Шоай беррига низ тIабахийта лайзар грознецаш яхьа шоллагIча ах даькъе. Яккха йиш йолча итт очкох ялх очко яьккхар дIахоча шин туре.

Шин парте котваьлар Н. Хромушкин, яккха йиш йолча шиннех паI ах очкош яьхар Т. Чернышовеи М. Назаровеи. Цу хьисапе командашта юкъе хиина юкъ лоацийр Грознерча шашисташа. ВорхIагIа тур чакхъяьнначул тIехьагIа счет цхьатарра 17,5 я.

Ловза кхы а кхо тур йисай...

ШИН ГОРОДА МАТЧ

Бакурен Грозненен Еррисоюзни бIаргаш дайнача республикански правлене общества (ВОС) чубоагIа шашисташ вIашагIкхийтар укх деношка вай города шахматни клубе.

ХIара команда пхи маIа сог чувоагIа. Грозненски команда эрсий шашкех кхаь мастералла кандидатех латт — Н. Хромушкин, (вай республика чемпион), Г. Сааков Т. Чернышев, хьалхара разрядникаш В. Чирков, М. Назаров, запасной В. Рыжибов. Хьаьшашта юкъе ба спорта мастералла кандидат М. Кафарови хьалхара разрядникаш Г. Ахмедов, Б. Аллахвердов, А. Зейналов, Д. Джабаров.

Шашисташа круговой системагIа шин кругагIа матч дIаяхьа соцам баьб. Хьалхарча туре 3:2 счет йолаш котбаьлар бакинцаш. Б. Аллахвердова котало яьккхар В. Чирковгара, Д. Джабарова — В. Рыжибовгара. Цхьаккха кот ца воалаш лайзар Н. Хромушкин—М. Кафарови Г. Сааков — А. Зейналови. Духхьал цхьаи грознецца Т. Чернышева вIаштIехьдаьлар Г. Ахмедовгара цхьа очко яккха.

ШоллагIча туре счет иштта 3:2 йолаш котбаьлар вай мехкахой. Ерача дийнахьа чакхъяьннача кхоалагIча туре а котало юха а 3:2 счет йолаш бакинцаша яьккхар. Счет 8:7 йолаш доттагIала матче толашагIа ба хьаьший 24 июль кхаччалца хургья доттагIала матч. ХIара дийнахьа итт даьлча долалу ловзараш.

Матч дIахьош ва республикански категоре судья М. Жаворонков.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР шашкай федераце председатель.

Редактора зам. М. М. ХАМХОЕВ.

КАГИЙНАХИ МЕХКАРИЙИ

Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен университета заочни отделене заявленеш дIайийеш я укх специальностех:

1. эрсий мотти литературен;
2. эрсий мотти литературен, нохчий мотти литературен;
3. эрсий мотти литературен, гIалгIай мотти литературен;
4. истори;
5. математика;
6. бухгалтерски учет;
7. биологи;
8. географи.

31 августага кхаччалца я заявленеш дIайийра ха.

Вступительни экзаменаш дIалу 25 АВГУСТЕ ДЕНЗ 10 СЕНТЯБРГА КХАЧЧАЛЦА.

Документаш дIададахьийтари безам бола хаттараш дари адрес: г. ГРОЗНЫЙ, А. ШЕРИПОВА ЦIЕРАГIА ЙОЛА УЛИЦА, 32, 27 ЦIА.

ПРИЕМНИ КОМИССИ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

23 июль

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйранара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. Дешархошта. «Дека хьо тха иллиш». 10.00 — Босбола телевидени. «Киновиккъбархой клуб». 11.05 — Къонал эфире я. Деша мичахьа гIоргва? 11.50 — Босбола телевидени. «Жешовяци» яхаиллейи халхарийи ансамбла концерт. (Польша). 15.15 — Передачай программа. 15.20 — «КамАЗ» яха телевизионни документальни фильм. 16.30 — «Котало» яха полевая почта. Передача дIахьу йоазонхочо Советски Союза Турпала Карповс. 17.00 — «Вiь танкисти жIални» яха телевизионни документальни фильм, 12-гIа сери. 18.00 — Баптистийи хьехамаши бакъдари. 18.15 — Нохч-ГIалгIайчене гIолла. Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.35 — Киножурнал. 18.45 — Ялат кхедераш болча хьоашалгIа. 19.00 — «Саги закони». 19.30 — Босбола телевидени. Ейгача атлетиках йола СССР-а чемпионат. Ленина цIерагIа йолча Центральни стадионера передача. 19.50 — «Назначение» яхача телевизионни художественни фильма премьера 1-гIа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Документальни экран. Передача дIахьу поэта Рождественске. 22.45 — Кердадараш. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердадараш. 18.15 — Берашта, «Юаккарий хьакъехьа берашта. 18.30 — Классически балета концерт. Ленинградера передача. 19.00 — Киножурнал. 19.10 — Социалистически яхьа низ (нохчий меттала). 19.35 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (нохчий меттала). 19.50 — Шоана, бераш. 20.10 — «Аргун» яхача альманаха обзор (нохчий меттала).

РАДИО

23 июль

6.00 — Москва. 6.30 — Юртара Iуйре (эрсий меттала). 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Хоамаш — горсете гIолла. 8.25 — Передачай программа. 8.25 — Социалистически яхьа хьалхалаттараш шоана дола концерт (гIалгIай меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — «ДоттагIад дола коллектив, интернациональни коллектив» яха радиокорреспонденци (гIалгIай меттала). 16.15 — Болат лоаладу мастераш (нохчий меттала). 16.30 — Парторганизаце атеистически балха опытацара (эрсий меттала). 16.45 — Болхлой курал (эрсий меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Москва.

ХАОТТАМ

Тахан республикен Грозней гIолла кIезиг - дукха морхаш а йолаш, малхбузенгахьара лаьгIо мух а хьекхаш, республике 28 — 33 градуси Грозне 30—32 градуси йIовхал а йолаш ха оттаргъя.

24—27 июлага кхаччалца, хувцалуш морхаш а йолаш, екхан а латташ, бе-беча оагIорахьара мух а хьекхаш, бийсан 14—19 градуси дийнахь 27—32 градуси йIовхал а йолаш ха отта тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет арадувл шинарен. ерен, шоаттен деношка.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революци проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84. Заказ № 6992.